

Ar pascha wifuschehlīga Augusta Keisara wehlescham.

Mahjas Weefis ar peesfubstichanu malfā:
 Ar peesfubstichanu eefschēme:
 Par gadu 3 rbl. — lap.
 1/2 gadu 1 rbl. 60 lap.
 1/4 gadu 1 rbl. — lap.
 Rīgā fanemot:
 Par gadu 2 rbl. — lap.
 1/2 gadu 1 rbl. — lap.
 1/4 gadu 60 lap.
 Ar peesfubstichanu ahršēme:
 Par gadu 3 rbl. 60 lap.
 1/2 gadu 2 rbl. — lap.
 1/4 gadu 1 rbl. — lap.

Mahjas Weefis.

Politiskis un literariskis laikraksts.

Redakcija un efpedizija atrodas Rīgā,
 Genta Blates grahmaturu bilschu-brulatanā un burtu-leehtypē pee Petera bajnijas.
Sludinājumi malfā
 8 lap. par weenas slejas smaltu raski rindinu.
 Apstellejumi un Mahjas Weefis un sludinājumi fuhjami uf schabdu adrefti: Bz. otcenaximio, ransora Mance. Bincos, r. Para. (Rabji. Bz. efped. Rīgā.)

Mahjas Weefis isnaht weenreis nedela, treschdeenās. — Ar katru numuru isnaht literariskis peelikums un katru mehnesi senkopibas peelikums.

Mahjas Weefa Mehneschraksta

9. burtnija
 isnahts
 treschdeen, 11. septembri.

„Mahjas Weefa“ un „Mahjas Weefa Mehneschraksta“ pirmee numuri, las to wehlas, wehl ir dabujami.
 „Mahjas Weefa“ ar abeem peesfubstichanu malfā: par 1/2 gadu 3 rbl., par 1/4 gadu 1 rbl. 60 lap., par 1/4 gadu 1 rbl.

„Mahjas Weefa Mehneschraksta“ ar peesfubstichanu malfā: Mahjas Weefa abonenteem fopā ar Mahjas Weefi: par 1/2 gadu 3 rbl., par 1/4 gadu 2 rbl. 60 lap., par 1/4 gadu 1 rbl. 60 lap.
 „Mahjas Weefa“ un „Mahjas Weefa Mehneschraksta“ efpedizija.

Zaipnai eeweheribai!

Ar 40. numuru sabhees jauns gada zetursnis laikrakstu apstelleschanat.

„Mahjas Weefis“ ar abeem peelikumem lihds gada galam malfās:

Pa pastu peesfubtot: Rīgā fanemot:
 90 lap. 50 lap.

„Mahjas Weefa“ un „Mahjas Weefa Mehneschraksta“ pirmee numuri, las to wehlas, wehl ir dabujami.

Par adreftes pahrmaitu jamalfā 10 lap.

„Mahjas Weefa“ un „Mehneschraksta“ efpedizija.

Saturo: Lauku draudschu konventi. — Jufas Turzija. — No eefschēmes: a) Baldibas leetas. b) Baltijas notikumi. c) No zitām kreewijas pusem. — No Rīgas. — Zefur leetu nobaka. — Stugneziba. — No ahršēme. — Walejas wehles. — Zirgus sinas. — Telegramas. — Datschadi raksti: Tagadeja Japana. (Turpinajums). — Metala isnahjinafchana no fufaineem. — Literariskā Peelikuma: Murgoni. (Beigas). — Re-gais. (Turpinajums).

Datschadi raksti.

Tagadeja Japana.

(Beigas.)

Pehz daudj un datschadeem eepreelchejeem jauneewe-dumeem un pabelabojuumeem Japana reformu partija pa-nabja fawu galwenako mehri. 11. februari 1889. gadā isfludinaja eepreelchejeo konstituziju, kura slahjās spehā 1890. gadā. Ja no pirmā keisara swchrafa lihds konsti-tuzijas isfludinafchana pagahja 21 gads, tad tas notifa ne tamdeht, la keisars buhtu mehginajis atrautes no fawa apfolijuma ispidifchanas, bet tamdeht, la gribēja pamajam tautu sagatawot tahdai waldibas labetiba, kura winam pastahwigi stahweja azu preelchā. Zil brijnifchā ahtri Japana tauta ari nebuhtu zauri tairijuse wifus konstituzi-onalifma sagatawofchanas palahpeenus, tomeht nelahdā fma newar teift, la Japana konstituzija nebuhtu pilnigi apdomata: pee winas projekta strahdaja 10 gadus, un to peesfubtija wifseem eemebrojameem Wafar-Eiropas walfs-finatneekem, lai tee dotu par to fawu atfauktu; konstituzija fastahdita pehz Wabzu paranga. Wifā konstituzija ir 76 pantu, no kureem 1.—17. runā par keisaru; 18.—32. par pawalstneeku teefbam un peenahfumeem; 33.—54. par keisarifku parlamentu; 55. un 56. par walfs ministreem un slepeno padomi; 57.—61. par teefas waru; 62.—72. par finanzem un 73.—76. ir papildu nosajzumit.

Ja apstalam scho Japana konstituziju, tad redjam, la ta lihdsigi zitām dabwotām konstituzijām wifu augstato waru nodod keisara rotās, kuru tas ispidā pehz konstituzija dokeem nosajumeem. Tahdejadi, kaut gau keisars zaur konstituziju fawu waru drustu juridifki aprobechojis, prak-tifki ta tomeht loti plahja. Blakus parafam konstituzionela waldneela teefbam, apstiprinat un isfludinat likumus, fa-faukt, atfahht, aiflahht un atgelt uf laiku parlamentu un atfahht tautas weetneekus, isdot likumiflus nosajumus un ahrlabrtejus ulajus, kuzi ispidā, ja konstituzija uf labdu laiku apstahjas, paraflo likumu weetu; blakus wina teefbam eefahrtot wifu pahrwaldifchana un nosajit algas eeredneem.

Lauku draudschu konventi.

Par draudschu pahrwaldibu jau datschreis rakstis, to-mehr fawfchu wairumam schis leetas wehl arween nestai-dras; tadeht jenu, la mineta leeta lahdi wahedi noberes, pee lam peeminu, la wifis teiftais fihmejas weenigi uf lauku literaru draudsem.

Ras pagafā weetneeku pulks, gandrihs tas pats drau-dsē konwenis. Ufdebums abeem weenads: isfchirt, wee-nam pagafā, otram draudses eefschējas leetas; tilai fastahws teem latram fawads. Weetneeku pulka lozekli ir no fa-beedribas eewehtei un war tilt pehz wajadfibas un eeflata mainiti, bet no konwenta lozekteem ir tilai pufe — pagastu reprezentanti — wehleti amata wibri, kurpreit otras puses — muischu reprezentantu — teefbas buht par konwenta lozekteem atfarajas no fatreifeja muischas ihpafchneela: waj nu winsch pats ufstahjas par konwenta lozekli, waj ari fuhja piluwarneeku — pehz fawa prahta.

Zaur Baltijas generalgubernatora 15. julija 1870. g. apliprinatēem likumeem un wehlat isdotu instrudziju (st. Wifdsems gub. walbes dr. pawehles nr 1870. g. Nr. 128. un 1874. g. Nr. 7.) ir notahrtoti tapat konwentu fastahws, la wina darbiba. Konventi sadaliti: 1) draudses un 2) bajnijas un flolu konwentos, kureem latram atfawifchlas darifchanas un fawo peenahfumi. Tadeht ari draudse diwi preelchneeli: draudses un bajnijas preelchneeks, no kureem pirmis wada pirmo, otrais otro konwentu. Wini teel wehleti no pascheem konwenteem, pee lam wajadfibas gadi-jumā war eewehtei teem ari weetneekus, waj ari peelaift, la weens pats ispidā abu peenahfumus. Wes preelchneee-leem konwenti fastahw no muischu un pagastu representan-teem, pee lam muischu reprezentanti weeni un tee paschi, tapat draudses, la bajnijas un flolu konwentos, bet no pa-gastu puses ir par lozekteem draudses konwentos — pagastu wezakee un bajnijas un flolu konwentos — je-wifchli preelch tam, eewehtei konwentu delegati. Schi fah-riba stingri eewehtojama, tadeht pagastu wezakee un kon-wentu delegati newar weens otra weeta stahtees, la tas nesen lahda draudse tila peelaifts. Pehz agralas fahrtibas

bija bajnijas pehmindereem konwentos pilna balss teefba, bet tagad tee peezignami weenigi bajnijas un flolu kon-wentos, kuros tad wineem ir tilai padoma bewēju balss teefba (совмательныя голоса), bet pee leetas isfchir-fchanas zaur nobalfofchana tee newar peedafitees; ta tad konwenta sehde war buht pilniga, ja taja naw ari neweena pehmindera. Preelch latras fewifchlas muischas un latra fewifchla pagafā ir wina reprezentanteem ihpafcha balss teefba. Ir gadijumi, la wairaki pagasti faweenoti weenā, tadeht faweenota pagasta wezafam draudses konwenta tit-dauds balfu, zil muischu reprezentanteem ir ta pagasta rō-befcham un preelch bajnijas un konwenta jaeweht titdandj delegatu, zil pagastam balfu konwenti. Pehz likuma kon-wentos, tapat muischam, la pagasteem weenadas balss teefbas.

Draudses konwenteem peekriht gahdiba par draudses jekeem, draudses pastu (kur tahds pastahw), draudses ahrstu un zitām wifpahrigām wajadfibām, kuras naw faharā wee-nigi ar luteranu draudsi; turpreti bajnijas un flolu kon-wenteem peekriht wifas darifchanas, las fihmejas uf lute-ranu bajnijām, flolām, mahjitajm muischam, pascheem mahjitajeem u. z. Lauku literaru draudses draudses kon-wenteem pa laikam mehdi buht mafal darifchana, neta baj-nijas un flolu konwenteem. Turfahht draudses konwenti pehz fawa fastahwa (muischu reprezentanti — wairaf iglth-totas personas un pagastu wezakee — no wifa pagasta uf swarigato amatu isredsetee un wairaf eeftrahdajufchees amata wibri) wairaf fpehjigi pareifaki un nopeetnati ispi-dit fawu peenahfumu, neta bajnijas un flolu konwenti, kuros pufe lozekli eewehtei no pagastu semneekem daud-reif weenigi schim amatam. Tadeht par draudses konwen-teem atleel tilai maf to teift; gandrihs wairaf naw lo wehletees, la tilai, lai wini draudses wajadfibas un isde-wumus peemebro scho laiku praftbam un peemendami drau-dse weenu waj otru wajadfigu wihru, la ahrstu u. z. greefch wehribu uf to, la lai kreets ahrstis ir reije ari kreets zilwels un — draudses leetas ees pareifu zefu. — Te peemebram waru pastahwit, la lahda draudse bij ahrstis, kurefch tila no latra pagasta fewifchli lihgtis un algois, ta

ufnemees wifswadonibu par fauffemes un jubras lara spehku, noteift wina eefahrtofchana, peeteift laru, parafstii-meera nolihgumus un noslehtg datschadus lihgumus, islahst aplenkuma likumus, aptuēt konstituzijas gaitu un isdarit pehdeja gadijeena nepezeefchamās finantfchu rihzibas bes parlamenta atfaujas, bes wifam schim teefbam keisaram wehl ihpafchi plahchas teefbas, las atteezas uf augfchnama fastahdifchana un plahchas piluwaras, zil tahtu tas atteezas uf augfchnama lozekteem. Pehz augfchnama fastahwa fpreelchot pehdejs wairaf netaf naw, la keisara padoma bewes; pee wina tagadejas organizajijas to eedomatees oposizija keisaram deesgan gruhiti. No keisara teefchi waj neteefchi eezelawo augfchnama lozekli neatfahribas pat naw to runat; tad pehz fawas eezelfchanas par augfchnama lozekteem tee negribetu attahfnot keisara uflijibu, pehdeja warā atrodas peeteelofchli lihdsjefti, lai waretu fawaldit pat wifpreftigalos. Bet ari to lozekli neatfahriba, kureem pehz dšumuma teefba augfchnamā fehbet, ir tilai problematifsa. Augfchnama at-fahriba no keisara teel wehl pawairota zaur to, la keisars tur eezel ir preelchfchēdetaju, ir preelchfchēdetaja weetneeku. Zj wifa ta redfams, la ja ari Japanas keisaram naw tee-fchu lihdsjeftu, lai peespeestu augfchnamu balst winam patihlamā garā, tad augfchnama oposiziju fawaldit tas weenmehr speht. Lai waretu nojehtg, zil tamlihdsiga augfch-nama atfahriba no keisara pawairo pehdeja swaru tautas weetneeku namam pretim, tad schelt japastahdro, la augfch-nama teefbas glufchi tahdas paschas la tautas weetneeku nama teefbas, isnemyt budschetu, kurefch agraki fastahda tautas weet-neekem preelchā, waldiba war list fawus likuma projektus ir weenai, ir otram palatai preelchā.

Ras atteezas uf tautas weetneeku namu, tad schelt keisara teefbas pastahw tilai eefsch tam, la tas eezel par preelchfchēdetaju weenu no trim tautas weetneeku nama preelchā stahditeem kandidateem.

Ahrlabrtejas ir keisara teefbas, tad winsch pats no-faka, bes parlamenta atfaujas, lara spehla teelumū meera laifās.

Ahreja politika atrodas pilnigi keisara pahrsinā, it ih-pafchi ja eewebro, la ministri naw juridifki atbildigi pret

tautas weetneekem; parlamenta eespaids war tilai tad pa-rabditees, tad, peemebram pee lara peeteifchanas no parla-menta, wajadfiga ahrfahrtēja kredita atfaufchana.

Wifpahri la wifas semes, kur ministri naw atbildigi pret parlamentu, waldibas wefatifchanas gadijumā ar par-lamentu, pirmēja atrodas daudj labafā fahwofli, neta peh-deja: keisars war atfahht tautas weetneekus, bet pehdeje newar peespeest ministrus atfahpites. Teefa gan, ari tautas weetneeku atfahfchana naw loti patihklamā solis, jo aif latra neezija eemefla nepatihklamā fectees pee til radikala lih-djefta, un bes tam, ja tauta schai schelchchana ir uf tautas weetneeku pufi, tad ta ar nodomu fuhfīs schos paschus de-putatus parlamentā. Sem tahdeem nosajijumeem schel-fchanas war driht pahreet frife, las ne weenreis ween jau notizis neilgajā Japanas konstituzijas laifa.

Keisara fewifchlas teefbas fipri pawairojas wehl zaur to, la konstituzija naw flaidri noteifti tee gadijumi, kur war atfahht, la semei draud wifpahrejas breesmas; par tee-nesi schai leeta atwehlets buht weenigi keisaram, kurpreft fchabdu wifpahrigu breesmu atfahfchana war weft pee wifu Japaneem zaur konstituziju dahwato teefbu aptureschanas.

Augfchnams fawā tagadeja organizajija ir wifseelatais kompromifs starp jauno un wezo labetibu. Wina fiprais schftru raksturs isflaidrojams zaur to lomū, lahda samebrā nesen (tilai 1871. gadā kuma isnahjimatē feodalifms) wehl peefkita augstakai muischneezibai Japanas politifsa dšlowē, un schis bija labafais lihdsjeftis atfahfminat muischneezibai faudejumus, lahdsus tai padarija jauna labetiba un sameer-inat winus ar pehdejo. Bet apmeerinadams tahdejadi muischneezibas godfahribu keisars lihds ar to ruhpejas, la augfchnams nekufhtu muischneezibas rotās par oposizijas eerozi keisariflai warai. Zaur scho isflaidrojams, tamdeht augfchnams padots til stingrai keisarifskas waras aifbildnibai. Sem tahdeem nosajijumeem nedraudeja wairs nelahdas brees-mas atwehlet augfchnamam plahchas teefbas pret tautas aifstahwjeem, tamdeht la tas pateefbā tilai nosihmeja, la to jau agraki redsejam, fewifchlas keisarifskas waras papla-fchinaschana.

Lai lahds eeguhtu teefbu wehlet tautas weetneekus,

fa katrs pagasts vareja wīnu peenemt, waj ne. Sahkuma to nolhga wīfi pagasti, bet wehlat ziti atfajijas. Weens no teem nu bija peemiršs isdarit attelkumu peh; li- lumigas formas, tomehr gan ahrsta palihdšības ne- isleetoja un tas us pagastu nebrauja. Pagastja gads un ahrstis peeprafija gada algu. Pagasts gan pastah- weja us to, ka ahrstam atteizis, lai ari ne taisni likuma noteiktā labrtā, un tas wais pagastam nekalojis, bet galu galā ahrstis zaur teefu peedšina gada algu, par kuru nebija ne piršta pajehlis.

Basnijas un stolu konwentu delegatus — pagastu pušes lozefkus — ihwehl us trim gadeem pagastu semes gabalu rentneeki un ihpafchneeki, kuri nes nastas luteranu basnijam un skolam par labu, tā tad, protams, weenigi luterani. Je parasts, ka teel ihwehlesi aishween fainneeki, t. i. aishween tahds no pascheem wehletajeem, bet war wehlet ari kaut kuru zitu luteraniju pagasta lozefki, kuresch naw sodits un ne jaunaks par 25 gadeem, peelamtas war buht ari labda zita amata, jo weenigi wehleschanas teefiba nodalita fainneekteem, bet ne teefiba weenigeem scho amatu eenemt. Te nu pagasteem ihpafchi deretu eewehrot, ka par konwenta delegatu jawehl aishween saprahtigalais un igliht- totalais no pagasta lozefkeem, jo tas ir weenigais pagasta aishahws wifas draudses, basnijas un stolu leetas, kas pagasteem kopigi daromas. Turklah konwenta delegateem jayilda jaws amats kopigi ar muishu representanteem — wairal waj masal iglihtoteem kaudim un wīnu darbeem tilai tad war buht teizami panahkumi, ja tee ir spehigi weens otru saprast un weens otram sawas domas isfai- drot, ka ari otra isleiktas domas — preeshchitumus pah- spreesi. Ja nu par konwenta delegateem ir eewehleti maj iglihtoti kautini, to tad tahdi gan konwenta sehde war darit? Domaju, ka istatrs atfahs un daudsi ir jau pahchi pahleezinaju- schees, ka tamlihdšigi konwenta delegati ir nulles konwenta sa- stahwa, kuras tilai tad ir nosihme, ja tam preeshchā aishiti zihpari. Sinams, ir jau mums dahšds pagastds konwenta delegati, par kureem wis newaram tamlihdšigipreesi, bet mums jayublas, lai wifds pagastds buhtu konwenta lozefki, kuri saprot un spehi ispidit sawu usdewumu: wifa pagasta wahrdā un weeta gahdat par sawa un zitu pagastu lablahjibu, us- leektot pee tam pagasteem leelakas waj masalas nastas, ka ari aishahwet pagastu interesēs pret dahschreih gluschi pre- tejām interesēm, waj, kur wajadšigs, nezelt wel- tigas kibas, lai weenoteem spehkeem daritam kopigam darbam buhtu jo labati panahkumi. Tadeht buhtu toti wehlejams, lai pagasti wehletu par konwentu

delegateem ne, latreis kahdu fainneektu, bet kahdu no saweem iglihtotakeem lozefkeem, peemeham stribweri, skolotaju waj zitu kahdu iglihtotu wihru. Ar to, sinams, negribu teikt, ka fainneeki pawifam nebuhtu wehlami, jo war jau buht ari pat tahdi fainneeki, kuri iglihtiba pahrahi stribweram un skolotajam, waj ari ja- tas nebuhtu, tomehr kreetni un pahstahwigi konwenta delegati. Misrahdu tilai tadeht us mineteem wihreem, ka tee ir latra pagasta un wislabati pahstih pagasta — tā tad ari draudses — dšhwi un wajadšības, tadeht wini wis- labat war finat likumus un konwenta ischchirt leetas tā, ka lai ari draudse ir ar konwenta nolehmmu meera.

Loti beeshi dabun draudse dšhret, ka kaudis naw meera ar to un to konwenta nolehmmu un kurn par to us konwenta delegata. Schis, gribedams buht kaudim labs, wet wainu us ziteem konwenta lozefkeem, bet tas ir loti nepareisi. Ka weens waj otrs nolehmmus isnahl pretliku- migs un taphch tahds, pret kuru jakurn, ir pa dafai ihweens konwents delegats wainigs, kas tahdam nolehmu- mam peekritis. Tā neilgi atpafat labda draudse peh konwenta nolehmmu lika mahjita muishas ehlam salmu jūntus. Nestatotees us to: ka draudse naw bagata ar ptawam, no kuras fainneezibas atdabutu isdoto salmu truhkumi; ka salmu jūnti naw parasti sabedribu ehlam, ihpafchi tagadešs laids; ka zaur salmu jūntem war wehlnat ugungshrehtus un padarit faudejumus ne tilai pahchai draudsei, bet ari privat-personam apfahrtne, un ka daudsi glihtaki un noderigaku buhtu dafstinu waj schindetu jūnti, neweens, ne pagastu, ne muishu representants naw pretojees schim nolehmmam.

Jukas Turzija.

Kamehr Kretas sala ašnu ihleechana, ka lee- kas, sah mas pamafam rimees, tamehr wifas iglihtotās pasales wehriba peegresta breesnu darbeem pahcha Turzijas galwas pilsehtā, Konstantinopole, kur pahra deenas tita no fanatistiem Turkeem noslakteti kahdi 7000 Armeneeschu. Un kas tas wisreebigalais — ar pahchas waldbibas sinu, jo winas eeredni, polizisti un saldati netil ween noslatijas it rahmi un meerigi, ka wīnu preeshchā lahwa zilwekus, bet pa dafai ari pahchi palihdšija pee schahda „patriotiska“ darba.

It schimbrihscham ir eeshpehams, peh; azu leezineeku isleikumeem un sehlojumeem, fahshdit ser pilnigi pareisu bildi par to, kas winaš breesnu deenas krahschajā Bos- porus pilsehtā notizis. — Tas bija tā ap pulsten 1. peh;

pusdeenas, kad leelajā Ottomanu bantas pagalma eeradās puljinsch kauschu, Armenu, no kureem leelu leela dafa bija gehrti wisglihtatājs uswalkds. Teem papreefchu gahja kahdi peei maifu neseji, kuri nastas bija bishstamas — maift ar sprahgštoscham bumbam pilditi. — Neko labu ne- paredsedams nahja schim sawadam pulzinam bantas fargu wirsnees pretim, jautadams, ko wini wehlotees. Weeniga atbilde bija — lode peere.

Nu sahlas zihniensch, kuresch wifas kahdas 1½ stundas. Pahrdroschee Armeneeshi palita uswaretaji. Teem isdewās sehgt bantas sehswidus wahrtus un isflaidet us eelas noslahjuschos Turku saldatu pulku, jo pahra bumbas, no bantas augschlahwa us eelas sweestas, padarija tur leelu leelo schadi. Kahdi 157 bantas eeredni, starp kureem ne masums Eiropeeschu un kahdi 50 zilweku is publikas, tita fahstihri weenā sahle un teem peefodinats, lai isturas meerigi, kad Turki bankai ne-usbruks, tad ari wīneem nekās nenotiks; ja ne, tad banka lihdi ar wīnu nandu, zilwekem un dahrgumeem tiks ussperta gaisā. Wef tam wehl kautas usbrizeji usdewa diweem walbes direktoreem un sultana sekretaram, kas nejahschī bija bankā eeredees, pafnot wina majestatei sultanam, kahdā noluhkā banta eenemta, profi — wehst zaur scho darbu, ka sultana, tā ari leelwalstju wehribu us Armenu pahrguhtu likieni un peepheest Turku waldbū ipilbit reif jau pehrtruden swinigi apfollitās reformas. — Subhitee dewās pee sultana. Banta palita Armenu rōla. Bet kas pa to laiku notika us Konstantinopoles eelam? —

Trakobami, it, ka apreibinatt no ašinslahribas, gluschi plehšigeem swehreem lihšigi, Turku bari metās pa eelam, tilteem, lautumeem, laudami, schnaugdami, plehdami istatru Armeneeshi, kuru tee jekā fahstapa, jek kura weikalā un dšhwolkī tee jaudaja eelaušees. Tee bija reebigi stati, redset zilwekus ar putam us luhpam, kuri ka neganti plehšoni krita wifū saweem lihšijilwekem. — Konstanti- nopole lihšijnajās misligam kara lautam, lihki guleja ischupant fahurstit, fahapati, ar nozirām galwam. Pat pee nedshwām meefam tita Turku ašinslahre fahpeia. — Un polizija, saldati, ka jau minets, noluhkojās us to it meerigi.

Sakrautūs us mehflu wahgeem weida lihšus. Ašins suhžās, rōlas, kahjas, galwas wifās gar semi, atstahdamas ašinainas pehdas, kuras sultana 20. waldbibas gada fahschchanas deenā gan ar baltām smiltim apfahšija, lai flehptu — zil ne zil — reebigo statu. Laimigi bija tee Armeneeshi, kas sinaja un mahjeja noslehptees. Ašinslahrige Turki jaudaja

tad wajaga: 1) buht 25 gabus wezam, 2) buht Japanas pawalstneekam, 3) dšhwot departamentā 1 gadu, 4) maffat tur gada laika masalais 20 rubkus teefchu noboktu; lai buhtu teefiba tift eewehletam par tautas weetneeku, tad pa- gehr tos pahchus nofajijumus, isnemot trescho, t. i. gadu dšhwot departamentā. Kaut gan mantas zenss (20 rubtu) ir loti augstis, it ihpafchi preeshch til nabaga semes, ka Ja- yana, bet ja eewehro, ka walstis nobolki aprij nereti trescho dafu no wifem semtopja eenahkumeem, tad loti daudsi semtopji ispidā scho mantas prašbu un tautas weetneekem tamdeht ari ir. eewehrojot ka 1886. gada semtopji fahstah- bija 71,29% no wifem eedshwotajeem, semtopji raksturs. Wehleschanas likuma simpatistā puse ir, ka tas nepagehr iglihtibas zensu: preeshch semes, kura tilai sahļ eet pa ap- gahsmoshanas zetu, tas buhtu tift pat, ka eedshwotaju lee- lako dafu atstahbinat no peedbalishanas pee walstis leetam. Nofajijumi, kahdi pastahw preeshch tam, lai waretu tift ee- wehlets par tautas weetneeku it ihpafchi zaur to, ka nepa- gehr sinamu dšhwes weetu un ka pahneebš deesgan eeweh- rojamu algu (ap 1000 rubtu), bod pateeseem tautas drau- geem eeshpehju nodotees pilnigi tautas intereschu aishahwe- schanai politistās darbības laukā. Bafsu noboshana ir atklahta, kas sinams bod administracijai un bagatam per- sonam eeshpehju peeshpeest wehletajus nodot balstis peh sawa prahta. Sehgtu balshoshanu newareja eewest weenlahrschi tamdeht, ka leela dafa eedshwotaju neprot rakstīt. Par nekahrtibam, kuras notikuschas pee wehleschanas listu fahstah- bishanas, war fahshjet pa preeshchu administratiwā lahrtiba, un ja eeintereseta persona naw meera ar administrācijas noleh- mumu, tad ta schahdu nolehmmu war pahrfahshjet pee teefas — tas wifš peeteelochi nodroschina wehletaju teefbas, ka tos bef eemefla neastsumj no wehleschanas. Tapat ari teefbas listam kandidatam greestees pee teefas ar fahshsibu par nekahrtibam, kuras notikuschas pee wehleschanam un kuru deht wifsch naw tizis eewehlets, pee lam tam tilai jaemalkā sinama droschiba par to, ka wina fahshsiba ari pateesi dibinata. Is wifa ta waram redset, ka wehleschanas lahrtiba Japana, neluhlojotees us dahcheem truhkumeem, kuri, ka domajams ar laiku tiks newehrti, bod tift leelu droschibu par winas pareisibu, kahdu Bakar-Eiropas konstituzijas praktita tilai nesen fahneegufe.

Tautas weetneeku namam ir schahda wara, kas peenem no waldbibas preeshchā liktus likumu projektus, tam peeder inijatiwas teefiba, kritihet likumus un administrācijas fokus, tas peenem luhgumu rakstus no pawalstneekem, eeshneebš keifaram adreeses, fahshda eeshchajos lahrtibas nofajijumus, usleel jaunus noboktus, balso par tautas aishchumumeem,

par wifem walstī apgruhinatajeem parahdeem, par gada budshetu, par sumam, kuras wajadšigas ahpūs zihwisties keifara nama isdewumeem, apstiprina finantschu fokus, kah- dus waldbiba spehrise bef parlamenta atkaujas, pahrluhko notezeschā finantschu gada rehkinus, apstiprina ahrlahrtē- jus nofajijumus, kuras waldbiba isdod wispahrejai breesnu nowehrschanai un peedalas pee konstituzijas zaurluhshchana- nas. Sinamu droschibu par to, ka parlamenta un tam- lihdi ari tautas weetneeku nama darbiba newar us ilgatu laiku tift aptireta, bod konstituzija zaur to, ka eewesti ih- pahchi panti, kuri nosala, ka parlaments teel fahants katru gadu, wina sehdem jawelkas 3 mehneschi un ka tautas weetneeki newar tift atlaisti us ilgatu laiku, ka 5 mehneschi; tapat waldbiba ari newar parlamenta sehdes atzelt us ilgatu laiku, ka 15 deenam. Wef tam no swara wehl tas, ka abeem nameem janotur sehdes weenā laika.

Par parlamenta neaktaribu un zeenibu ari gahdats konstituzijā. Tā 46. pants pagehr, ka, lai tautas weetneeku spreedums waj nobalshoshana dabuhtu likumisku spehlu, tad masalais wajaga buht klah 1/3 dafai no wifem tautas weetneekem. Shi panta noluhš ir neitaut waldbai ihwest zauri sawus likuma projektus kahds bishchds, kur oposijijas lozefku leelata dafa naw klah. Tahda pahcha nosihme ir 47. pantam, kuresch pagehr preeshch palatu spree- dumeem absolutu bafsu wairakumu un 48. pantam, peh; kura parlamenta sehdeem jabuht atklahām, lai gan zaur to ween scho pantu nosihme neaprobechojas. Bet seiwischli eewehrojami preeshch parlamenta neaktaribas ir 52. un 53. pants, kuri nodroschina parlamenta lozefkeem pilnigi runas bishwibu parlamentā, ta neaistaramibu, neluhlojotees us pahariteem noseegumeem, ja tilai weetneeku nams, par kura lozefki wainigais tautas weetneeks fahshahw, nedod preeshch aeshchshanas sawu atkauju.

Konstituzijas zaurluhshchana noteel Japana samehtrā deesgan weenlahrschi: us keifara pawehli zaurluhshchanas projekts jashahda preeshchā parlamentam; palatas war stahtees pee pahspreechshanas, ja masalais 2/3 no wifem lozefkeem ir klah un preeshch galejas kaut kahda pahgregosijuma pee- nemshanas wajadšigas masalais 2/3 dafas no wifū klahsho- scho balim.

Personisku teefbu un bishwibas garantija, kahdu Japanas konstituzija bod Japanas pawalstneekem, ne zaur to neaishchiras no teefbam un garantijam, kahdas dahwatas zitu konstituzionelu walstju pawalstneekem: bishwiba iswehle- tees dšhwes weetu, ihpafchuma teefbas neaisteelamiba, teefiba klah arestetam, buht apzeetinatam, teefajamam un fodamam weenigi us likuma pamata, teefiba klah teefa-

jamam tajās teefās, kuras nosafa likums, korespondentschu noslehpmu neaisteelamiba, isnemot atsewischli likumā minetus gadhjumus; teefiba nelahst sawā dšhwolkī sweschas personas un nepeelahst sawā mahjā pahrmellejumus, isnemot likumā minetus gadhjumus; tizibas bishwiba, ziklah ta faween- jama ar pawalstneeka peenahkumeem, ar lahrtibu un wis- pahreju meeru; teefiba runat, rakstīt, publiket, atklahti fapulzetees, nodibinat beedribas us likumds noteikta pamata; un teefiba eeshneegi waldbai luhgumu rakstus, — wifš tee ir pilnigi peeteelochi nofajijumi, sem kureem Japana tautā war attihstitees personišs pahshkums, personiškas goda juhtas un pilsonu droschshdiba.

Tā tad mehš rehjam, ka eelazojumi, kuras Japana tauta eeguufse labakā politistās lahrtibas nodibinahschā pehdejo 30 gadu laika, ir teeliski; usdewums, kuresch tagad jaiischli Japana tautai, kaut gan ne tift spehchis, tomehr ne majaf geuhš — un proti: pazelt personibas eeshchego faturu lihdi to formu stahwolkim, kahdas tagad preeshch winas rabitas, un tilai tad, kad personibas gariga, likumiga, kulturās un politistā attihstiba buhs fahneegufe scho pahahpeenu, Japana tauta wares ar lepnumu fahit, ka ta palahschas us sawu walstis fahwermi un ka tas, kas tai tita ka schehlasiba dahwats, kuruw par winas neainemamu likumisku teefbu. Lihdi ar tautas kulturās angshanu arween fahlat un fahlat tift fahatawots pamats galigai walstis ehlas pa- beishchanai: wispahrejas wehleschanas teefbas eeweshchanai, ministru atbildibai pret tautas weetneekem, angshana reformeshchanai un paharot to neaktarigu no waldbibas, un sem tahdeem nofajijumeem Japana klahs par pateesu Ašjas gaismu. E. G.

Metalu isnihzinashana no Eufaineem.

Parises finatru akademijas sehde profesors Buwje aprahstija nesen notikuschu telegrafa kabela isnihzinashanu no kutaineem. 1894. g. Tonkina eelita telegrafa kabela, is septinam wara drahtim, aishfargatam no isoleta aplah- juma, kuru apshuwa ar kohwīnu un dshntu. Wef tam ap wifū wehl aplika swina truhbu. Wef 1895. g. fahla pa- rahbitees shimes, ka kabela maitajees. Welleja palat un atrada, ka kabela, kuresch gahja zaur purwainu apgabalu, bija maitats no termiteem, kuri bija fahofajuschī apfargataju aplahjumu. Minis Edwards aishrahdija akademijai, ka jau krimas kara atrahtas leelgabalu lodes, kuras bijuschas zaurumeem isurbias no kutaineem, kas isturas eepafajamas egles lasēs. Buwje eetej ka aishfardias lihsheli wara wifriolu, ar kuru warot fahlapinat kabela aptimumu.

No eekschjemes.

a) Valdības leetas.

Widjemes gubernas waldes un gubernatora kanzelijas ahrists Adams Butulis pa-augstinats par galma padomneku (hofrahtu).

Rigas apgabaltiesas pristaws pa-augstinats par titularpadomneku.

Par Rigas gubernas rentejas kaseeri ezeltis Widjemes trona palatas arkivars Koschtshachowstis.

(W. G. A.)

Zehsu aprinka 2. ezirkna semneku leetu komisars Kadnitows pa-augstinats par galma padomneku.

Atwalinati no deenasta us paschu luhgumu: Rigas politeknikas profesori: Karls Mols un Gustaws Kleierizkis un grammativschanas skolotajs Hermans Krone; Wallas pilsehtas meitenu skolas skolotaja Adele Wachtelstein un Rigas Marijas 4-klasejas meitenu skolas skolotaja Walerija Newdatschina.

(W. W.)

Schindos pa-augstinati: par pilsgalma padomneku: Rigas telegr. kant. eerednis Helzels; par koleģiju afesoru: Jelgawas pasta-telegr. kant. eerednis Pihps; par titularpadomnekiem: Jelgawas pasta-telegr. kant. preekschneela palihgs Tschulkows, pasta kantoru eeredni: Rigas — Schulgins, Leepajas — Guntilojs; par kol. sekretaru: Walmeeras pasta-telegr. kant. preekschneela weetas isp. Sarapufs; par gubernas sekretareem: Rigas pasta-telegr. apgabala walbes darbweidis Brigens, Rigas pasta-telegr. kant. eerednis Wilmans, Rigas pasta kant. eerednis Bretschs un Leepajas pasta-telegr. kant. eerednis Radstusch; par koleģiju registratoreem: Rigas pasta kant. eerednis Denifows un Wihtolinsch un Rigas-Walmeeras apgabala meerteefnescha sapuljes sekretara palihgs Jafutojs.

(W. W.)

Jelgawas pasta-telegrafa kantora preekschneeks pabrzelts tahda pat amata us Ufu.

Par Jelgawas seeweschu gimnastijas preekschneezi apstiprinata mahjstolotaja Lidija Saleman.

Par Jelgawas gimnastijas Kreewu un Latinu walodas skolotaju ezeltis Peterburgas wehstures-walodneezijas instituta kuršu pabeiguschais Wasiljjs Popelischewis un par Rigas Lomonosowa gimnastijas wehstures skolotaju to paschu institutu pabeiguschais Wladimirs Dmolowstis.

(R. m. arg. t. z.)

Par wezakeem referwas meeschungeem ezelti fefoschi Kurjemes meeschungi: Wirjawas — Schemans, Mihzes — Montewitschs, Piltenes — Brutans, Saldus — Dartaus, Lauertalna — Dtos un Sautas — Sifers.

(W. W.)

b) Baltijas notifumi.

Widjemes gubernators, generalmajors Surowzows, aibranzis fefideen, 7. septembrī no rihra us Wallas aprink, lai buhtu slacht pee jaunās Smiltenes pareisizigās basnijas eewehstschanas.

No Wez-Peebalgas. Wez-Peebalgas labdaribas beedriba 18. augustā isrihfoja basaru un puku balli. Basars bija bagatigi apdahwinats no beedreem un beedrenem, bet lai gan ee-jeja tani bija brihwa, tomehr apmellestaju bija mas, laitam gan tapehz, la „wif“ tairhjas us puku balli, kura sahlas pulksten 6 walarā. Lai gan bifechu zenas schorels bija augstas, neparastas (kungeem 70, damam 50 kap.), tomehr apmellestaju bija la reti, — pilna leela beedribas sahle. Us scho puku balli bija saraduschees dauds weefu gan no tuwuma, gan aci no tahtuma, pat no Zehsim. Wifs noriteja gluschi klusi parasta lahrtiba. Wataru pawadhja koti omuligi. Spehleja kreetna ragu musika. Publika schkhras tikai gaismai austot. Schkrotees wif issauzas: us redfeschanos nahloscha isrihfojumā!

Septembra mehnescha beigās Wez-Peebalgas labdar. beedr. atkal isrihlos „tehjas wataru“ ar daschadeem preekschnefumeem, la: jautajumu isflaidroschānu, dseedaschānu, te-atti un deju. Schahdam wataram, protams, ari nebuhs apmellestaju truhkums; tahdi wadari eepreekschjejs gads kreetni ween tika apmelleti: publika atshst wina nofimi un derigumu; tagad schejeeneschus wairs nedird flitti par teatri un ziteem isrihfojumeem atsauzamees, la „labat to naudu frogā nofseru“, la tas senal beefchi ween bija dšrdams. Zapreezajas, la tee laiki tagad jau pagahfusch. Mehš mostamees us jaunū, jautu dshwi, muhs modinaja laika gars.

—x—

No Reimaneem (Wez-Peebalgas draudse). Jau lamehr pag. pawasari nolemis pee mums dibinat walstis (pagasta) besmaksas biblioteku, bet tagad schi leeta neteel tahlat wirfita. Ka tahda biblioteka atnes pagastam swehtibu, to gan mehs sinam, bet par tas eegubschānu mas ruhpejamees. Kas attezjas us kopigu sadshwi, tad jafaka, la dshwojam latis par sewi, peetildami ar to, kas latram ir. Kopigas faeeschanas mehš neturam par wajadshgam, bet esam jau tā fatot katris par sewi gudri.

Reimaneescheem pascheem ir sawa kapsehta, kura nolasta us pehdigo. Pasemais semes walnis, kas kapsehtu aprobecho, weetweetam isbruzis, wahrti isgahfuschees, kapi rakti newis rindās, bet tee ir la islaiditi pa wifu kapsehtu bes rindam, bes kaut lahdas lahrtibas. La la schi kap-

sehta pastahw jau no senakeem laiseem, tad ta no weetas jau peegulbota lishkeem, to leezina, la no jauna rotamds lapds gandrihs katra atrod mironu kaulus. Un tomehr par kapsehtas paplaschinaschānu un uslopschānu naw ne runa. Teel raktis zilwels us zilwela. Waj gan schi teel aigahfuschcheem fentscheem gods parahdits, kur pat wina lauleem neteel meeriga dusa wehleta?!

Par schejeenes semkopibu jafaka, la ta atrodas us wideja palahpeena. Ka praktisfais semkopis pee mums ir dšrnawu nomneeks W. Igs, kura lauki teizami uslopti. Ari muishas lauki teel kreetni apstrahdati. Bes stakka mehfleem pee mums leelaka daka fainneeku leeto ari mahfshigus mehflus — kaulu miltus, kuri sche pat dšrnawās dabujami. Rascha schogad rahdas buht wideja.

Nakti no 26. us 27. augustu bija stipra jaina. Gatawai labibai, protams, ta naw slahdejusi, bet gan kartupeleem un dascham fatnem fatnu dahfods. Rau sis.

Jaun-Peebalgas pagastam us Widjemes semneeku leetu komisijas nolehmmu no schi gada 19. augusta, pee-weenoti Sofes un Jaun-Peebalgas mahjtajmuishas pagasti.

Jaun-Bilskas (Baltas apr.) arendatoram E. Graffmanim atkauts Jaun-Bilskas muishā eerihlot mineral un augstuhdeu, to starpa ari selterfa, soda un limonades isgatawotawu.

No Druweenas. Swehtdeen, 18. augustā sch. g. sche tita notureti satumu swehtki jausaja Tiras upes lshzi, Pehrku pusmuishas tuwumā. Jautam laitam pastahwot, publikas bij eeradees deefgan prahwā staitā. Swehtkus puschloja Butschauktas jautis un wihru kori, nodseedadami skolotaja Samura lga wadiba wairat dseefminas. Genchmums nodomats lahdas kurlmehmas meitas skolochāni.

J—es.

Tiras pagasta Raubses Kalnu mahjās (Baltas apr.) Widjemes gubernators atlahwis Jahnim Raubse eerihlot kaula dšrnawas ar twaita spehtu. (W. G. A.)

No Widjemes gubernas, la jau sinojām, schogad nems pawisam 3000 rekruschus (no wifas Kreewijas 289,000). Pehz „W. G. A.“ sinam, us kara klauhibas 132. panta pamata eesauzamo flaitis isbalas pehz kantoneem starp zitu schahdi:

Aprinkis	Kantonē.	Wifu eesauzamo un farakstos eerasfite personu kopfahls*)	Kara becnasta jaeestahjas.
Rigas	1	543	211
	2	386	150
	3	246	96
	4	226	87
	Kopā	1401	544
Walmeeras	1	283	110
	2	375	146
	3	246	95
	Kopā	904	351
Zehsu	1	298	116
	2	242	93
	3	168	65
	4	204	78
	Kopā	912	352
Baltas	1	251	98
	2	152	59
	3	198	76
	4	195	115
	Kopā	796	347
Jurjewas	1	355	138
	2	333	129
	3	210	81
	4	233	90
	Kopā	1131	438
Werawas	1	250	97
	2	241	93
	3	192	74
	Kopā	683	264
Pernawas	1	342	133
	2	174	67
	3	180	69
	Kopā	696	269
Wilandes	1	239	92
	2	235	90
	3	216	83
	Kopā	690	265
Sahmu salas	1	424	170
Wifa gubernā	29	7750	3000

Widjemes gubernas Kara Klauhibas Komisija isfimo, la schogad rekruschu lofeschāna un nonemschāna eesahfchees fefoschās deenās:

Rigas pilsehtas komisija I. kantonā lofeschānu un nonemschānu isdaris 15. oktobri.

Rigas aprinka komisija: II. kantonā, Rigā — 28. oktobri.

III. " " — 23. "

IV. " " — 15. "

*) Schim personam attegoitees us gimenes fastahwū naw pirmās schkiras tesiba.

tos uscet wifās weetas un s, la peemebram lahda ahrsemju fuga apalschrumes usbruka Turku bars, no-wilgeenam, tisko stajija eebra- un wifus zitus schis tau- laudams maschinistu Armenu tawis zitus schis tau- labas dshfize deendees. Bar gan eedomatees, to juta- zebotaji, kuras atbrauzot ahds flaitis pahstehdiba. Deem- schehl daschi no Armenes ir bijuschi til neprahrtigi schaut is namu logeem, pat buras mest. Schee nami nu ir tikuschi pawisam ispostiti, par odedsinati. Armenus, kas mehgi- najuschi par zitu eht jumteem glahbtees, ir Turku faldati la swirbutus no fens schahwusch. —

Bet ne til een kauschāna un nahweschāna bija Turku noluhks usdewums — tee laupija un rahwa, kas ween teem ija pee-ejams. Ehtam degot eeradās paschamā „bapstaina“ Turku ugunsdshfeseju komanda Tu- lumdabshi, era ari wairat laupa, nekā dshfch. Bar gan domat par zil tuhstoscheem un miljoneem padartija schahda suhriga darbiba pilsehtai ari materieli saudejumu. Igi nesdoshinajas neweens sawa weikala atwehrt. Sahla apkuhlt pahrtikas weelu. Kas til ween spehja, at- shahja pisehtu, wiswairat pa juhras zetu.

Pemās breejnu deenas walarā eeradās no Armeneem ee- nemis bantas preekschā Kreewu suhtneezibas pirmās dra- gomans lihds ar lahdu Anglu suhtneezibas lozekli un diweem sultana adjutanteem. Sahlas „meera farunas“ ar bantas eenehmeem. Sultans apfola teem swabadibu, kas ta banku atshahi, apgalwo, la wifis tiffshot darits, lai apturetu Turku semato schkiru trafoschānu us eelam un faka ari, la reformas Armenija nelisshot wairs ilgi us sewi gaidit u. l. l.

Til tā ap pulksten 2. nakti isdewās isweizigos bantas eenehmees, no salbateem apfargatus, pahwewst us lahdu frantschu tugi, kuresch dewās ar teem drihs zeta us Franzju. Wifis eeredni un publika kluwa reis ari no sawām nahwes ballem walā, kuras tee bija zauru deenu atraduschees. Ka wifis til laimigi nobeidsees, par to esot japateizas gandrihs waj weentigi tikai Kreewu suhtneezibas pirmajam dragoma- nam Maksimowa kungam, kas puhsejes personigi, lai leetu notahrtotu, atradamees pats diwi reis nahwes breejmās. Zitadi gan banka lihds ar wifseem eerehdneem un miljo- neem wehrtspapiru la ari stanoschas naudas buhtu usstreh- juse gaisā, jo augstahwā atraduschi lahdas 40 ar dina- mitu pilditas bumbas.

Wifu nakti un ari nahloschu deenu wiftās Armenu nahweschāna daschds Konstantinopoles apwidds. Leelu leela daka no scheem nelaimigajeem nebija ne pee ka un ne zaur fo wainiga. Tee bija Armeneeschi un tas pe- tika, la itos lautu. Zebotaji, kas tisko bija ostā eebra- loschi, lai apluhlotu krahshno Stambulu, dewās tuhlt at- palat, redsedami kas noteel. Wifis apleezina, la pilsehta no scho breejnu deenu sekam spehshot til pehz gadeem at- spirgt.

Bats par sewi ronās jautajums: kas pee tam wainigs? Turki un wina waldbiba nemitas apgalwos, la Ottomānu bantas eeneemschāna esot fatrazinajuse kauschu prahtus, tā la tee sahlfusch kant un nahwet, bet paschi Armeneeschi atkal apgalwo, la Armenu slattinsch tizis jau sen eepreeksch fagatawots, la Turteem tikuschi isdoti gan eeroschi, gan dots padoms eegahdatees tas refnās nu- hjas, kuras toreis redseja gandrihs katra Turka rokā. Rahds no bantas usbruzejem nostahsta, la wini til tad dew- schees us banku, kad Armenu wajaschāna weenā pilsehtas dalā jau sahlfusēs.

Domajams, la pateesiba, la tas zil daudfreis mehš buht, ari sche buhs mellejama widi.

Lai nu tā, — bet sawadi ir redset, la turpat „selta raga“ krahmalā stahw noenturoti wifu leelwalstju kara tugi un wina milsu leelgabali paleel mehmi. Suhmi kuhja sultanam weenu draudu rakstu pehz otra, bet wifis tas dauds nelo nelihds, jo reti kad scheem draudeem seto darbi. Lai to kopejeem spehleem waretu fahneegt, tad ir wajadshga weenprah- tiba un tas deemschehl Eiropas leelwalstim truhst. Kas weenai buhtu pa prahtam, tas ir otrai laitigē. Luhl, tadehi „slimais wihrs“ wehl dshwo, lai gan schimbrihscham — la leelas — mas zeribas, la tas wehl ilgi dshwos. Eiropā gandrihs wif atshst pee Turzijas „nemir- schānas“ til Angliju ween wainigu, kuras „kup- schheem“ ir sawas interesēs, augstas par zil- weku mihslestibu. — Gan tureenes laifraksti brehz, lai atzetot tagadejo sultānu, tad buhschot wifis lahrtiba, bet — tas wifis maj lihds. Waj sultans ari war wifur pats slacht buht un pahrlieezinatees, la wina pawehles teel pareisi is- pilditas? Waj winam faka laifnibu par to, kas walsti noteel? — La peemebram nostahsta, la winam pirmās breejnu deenas walarā wehstijusch, la til septini Armeneeschi ween tikuschi nonahweti, kur to pateesiba bija tuhstoschi. Sultans azis pret debesim pazeldams atteizis: slawets Allah la til septini ween. Bet ari tas jau ir koti dauds. Turzija — sapurwufe. Tur ne- lihds til sultana atzeshāna, tur wifam jatop zitadam. Turpmat wehl par Turzijas julam, sewischi kretas litteni. W.

Istahditi ir lauksaimniecības literatūra un dažādi semlojības rīkli. Pēc pēdējām eemehrota vēstureģa at-
 tīstība, pēc veģatā sahtot un jaunā beidsot. Tā arli eefahās ar wezu wezo tehwu ahku arli, kuri fawa lehtuma labad ari tagad wehl top masgruntniecības leetoti, it ih-
 pašchi pēc lahtofchanas, tad nahl wezlaitu diwjuhgu arliis ar kola strihka dehli. (pehž Hohenheimas sistemas 1830. g.)
 is Jaun-Auzes apgabala, tahtat weenjuhgu arliis, tā faul-
 tais „bujinšč“, pagatavots Wallē pee Bauflās un pehr-
 lams par 6 rub. 50 kap., — diwjuhgu arliis, pagatavots turpat,
 pehrlams par 14 rub.; diwjuhgu arliis no faltas dšfess ar
 tehrauda lemeš, pagatavots Kurfemes lauku mahjā, 101
 daudš leetots gar stursemes Leischmalu, pehrlams par 9 1/2 r.
 (lehtuma labad toti eemehrojams. Ref.), beidsot dažchadi
 Sweedru arlii, pagatavoti šchejeenes fabrikās, iſchetlemeschi
 arliis, toti isplatīis Widus-Kurfemē, strahdā 22 zollas plati
 un lihds 6 zollas dšfti, pehrlams par 53 rub., Sada diw-
 un iſchetlemeschi arlii, aplahet metami (Wendepflug), toti
 eemehrojams, ka ar wineem strahdajot tihrumā acama
 lahta paleel lihdsena un weenlihdšiga. Peeminams ari
 no minētās firmas lahdš aparats, kurfch willſchana pē-
 rahda, jlt mahzjnu leels swars firgeem jawell. Tāpat
 ezeſchās eefahās ar wiſwezatajeem eglenu muduſeem, tad
 nahl ſchautru ezeſchās kola tapam, ezeſchās kola rahmi ar
 kola un tad dšfess tapam, plawu ezeſchās dšfess tapam un
 beidsot pašchu un fabriku pagatavoti eſtirpatori. Kā we-
 jalais pļauſchana rihšs redšams firpis, kuru tagad wehl
 leeto Inſtantijā un daſchdšs apgabaldšs Augſch-Kurfemē,
 garlahtes iſlapis, kura Kurfemē, iſnemot Dobeles un Lu-
 tuma aprinkus, weenigais pļauſchana eerozis, weenroge
 lihds ar pļaujamo grabbelliti, leetota pee labības pļau-
 ſchanašs minētās aprinkdšs un Widsemē, ſeena grabbellis,
 laula grabbellis, ſirgu grabbellis, iſgatavots ahrsemes fa-
 brikās, pehrlams par 60 rub., un beidsot pļaujamas ma-
 ſchinas, toti daudš isplatītas Beļgawas apgabala. Tihrumu
 rullis, daſchadi no ſmagā kola, trijgabalu kola rullis ar
 ſwara afmeeneem un beidsot Widus-Kurfemes ſiprajās maſlu
 ſemes ſtipri isplatītais dšfess ſteituku rullis. No ſeſchanašs
 rihſkeem minama weza ſehtuwe, birſchojamee, laſkā ſarama
 ſehjmaſchina, leetota daudš Augſch-Kurfemē un daſchdšs
 Widsemes apgabaldšs, ahholina ſehjmaſchina, tā kerra ſlum-
 jama, ſahl Kurfemē daudš isplatītees, pehrkama par 32 rub.,
 un beidsot ſehjmaſchinas, no kurašs wiſjaunā ſehklu ari
 tuhdal eſtrahdā. Tahtat iſtahditi wiſi weze ſuſchanašs
 rihšs wezašs rija tā: ſprigulis, wabas, rullis, trimſares,
 grabbellis, reſtes, wahlis, daſchadi ſeeti, leekſcheres, ſeeti,
 puhri u. t. t. Jaunaku laiku ſuſchanašs rihšs ir, rofu ſu-
 maſchina, ſirgu ſuſmaſchina un wehtijamā maſchina. Bei-
 dsot buhtu minama 6—8 ſirgu twaita ſuſmaſchina, kura
 iſdod tihrus graudus, un ar kurašs Beļgawas un Bauflās
 aprinkdšs ſuſ gandrīh wiſpahriģi ari maſgruntneeki, bet tā,
 laiſkam telpu truhkuma dehl, naw iſtahdita. Tad wehl
 redšami daſchadi ſinu aſtrahdaſchanašs rihšs, miſtillās,
 ſuſtillās, rolam greeſchamašs miſtamašs maſchinas, tilte-
 nizašs (ſirgs wehl rantainus rullus pa lineem, taš iſlahti
 uſ rantaina tilta), rullu maſchinas ar ſirgu ſpehtu un
 gehpeli dſenamas. Iſtahditi wehl ſchahdi drauzami rihšs:
 rati no kola beſ ſtrikeem un dšfess, leetoti pirms lahdšem
 40—50 gadeem, kalti kola rati no tagadnes, Widsemes
 praktiſtee goda rati, ragawas, ſirgu leetas un wehl ziti
 ſaimniecībāi peederigi dahtti.

Tā nu buhtum iſtahdēi zauri, ja zentral-ſehā nebuhtu
 pagahjuſchi garām wehſt urei, teeſibam un tee-
 faſchanašs, walodai, ſenejām gawa man-
 tam un rakſtu literatūrai, muſikāi un dſee-
 daſchanašs. Greeſchamees tahtē wehl druſtu atpala.
 Kaš atteežas uſ pirmal peefaulko nodaku, tad, tā wiſpahri-
 ſinams, ſeno Latweeſchu wehſturu ir neiſpehtita. 1158. gadā
 Bahju tirgotāji eebraza Daugawas grihwā. Tad laiā
 Latweeſchu bija ſchahdas ziltis: Latgali peemita taga-
 dejā Widsemē, atſtahtot Daugawas lejas galu lihds Leel-
 wahredei un Wiſtrauklei, kur mita Lihbeeſchi, Wentini
 ap Behtim, Sehlī Augſch-Kurfemē, Semgali ap
 Leelupi un winas peetekam un Kurfchi Kurfemes puš-
 ſalā. Schis ziltis wiſas pehž ilgām zihnam pret Bahjee-
 ſcheem ſaudeja ſawu brihwibu, ſahkumā palika no wineem
 „lehnē“ atkarībā, no kuras pamasašs noſlihdēja dšimtsbul-
 ſchanašs. Tā tad lihds ar kriſtigo tizibu teem wiſkeem bija
 peenahjis weenads iſtentis, iſnemot maſo ſaujnu Kurfemes
 brihwo ſemneeku, tā ſaukto „koninu“, kuri baudiſa daſchās
 priwileģijašs (preeſchteeſchās). Bet wehlaſu zaur pahrgro-
 ſibam no ahrnees ari Latweeſchu liſtentis lahdš ſemes ga-
 balā ſkwa maſleet zitaſdās.

Drumeneeku ordenis ſagruwa, winu walſis Liwonija
 wais neſpehja turetees un ordena meiſtars ar to padendšs
 Polijai. Par to pehdēja atdalija weenu daku no Livo-
 nijašs, to tagad noſauja par Kurfemi, un ezehla winu tur
 par leeklungu (herzogu). Kurfemes leeklungi luhlojuſchi
 gahdat par ſawas ſemes eemihneeku atihſtibu, un tā la tee-
 paſchi bija proteſtanti, tad ari ſemes eehſiwotāji palika
 luterizģi. Par baſnizam un garigo lablāhību ruhpjees
 it ihpaſchi pirmāis Gothards Kettlers. Kā ſa-
 prahtģis un roſģis waldneekšs minams wina dehla dehlš
 herzogs Zehſabs (1642.—1682.), kurfch atihſtija ſawā walſi

ruhpneezibu un kugneezibu. No ſawa kufſtehwā Anglu
 karala Zehſaba wiſſch eeguwa ari tā kuhnu dahwanu ko-
 lonijašs, Labago ſalu Bahar-Indija un Gambijašs grihwu
 Afrika, un tā tad Kurfemes kugi braulaja pa paſoules
 juheam. Warbuht la ſem wina Latweeſchu ſtahwolliſs buhtu
 laut zil uſplauzis, ja wiſſch peepeschi nebuhtu kriſis Sweedru
 wangibā. Wehlalee leeklungi, iſnemot Ernſtu Bironu,
 Kildojās paſtahwigi ar muſſchneekem, tā la teem ari pee
 labas gribas buhtu truhjis waras, ſemes labā to labu pa-
 ſtrahdat. Tee bija tikai waldneeki wahra pehž. Pehdejais
 no wineem, Peters Bironš 1795. g. pahrdewa ſawu
 ſemi Kreewijai.

Pahreja Liwonija tika peeweenota Polijai, kura nu
 ſteidģigi luhloja tajā reformaziju apſpeest un eewest atpala
 katoku tizibu. Te nahja Sweedri un winai ſewo ſemneeku
 daku, tagadejo Widsemē, atnehma, tā la ta laulu nodomu
 wareja iſdarit wehl tilai winai atliuſchā Liwonijašs daku,
 Inſtantijā jeb Poļu Widsemē, kura 1772. g. nahja ſem
 Kreewijašs. Poļu eepaidšs Inſtantieſchus toti no pahrejeem
 Latweeſcheem atſweſchinasjis un ſchi ſemes daku wehdſibā
 wiſſmagat zeetuſi.

Widsemes Latweeſcheem Sweedri bija lahdš ſinā la-
 baſi kungi nekā Poli, laiſmetšs no 1624.—1721. gadam
 wineem eemehrojams. Gustawš Adolfs atnehma
 muſſchneekem teeſibu, ſpreest par ſemneeku dšihwibu un
 lahwa pehdējeem kungu ari ſuhdjet pee hoſteesas. Wiſſch
 lika ari iſmeklet, waj ſemneeku klaufchi ſamehriģi ar winu
 ſemes leelumu. Winam krihtot laujā pee Ligenas, wiſſ-
 palika lahdš laiku atkal pa wezam, lihds Karliš XI. nahja
 par Sweedrijašs karali. Taš wehlejšs Widsemē tahtu paſchu
 brihwu ſemneeku lahtu, tā Sweedrija. Protams, tā Li-
 wonijašs muſſchneezibai taš nepatika, bet te wineem nebija
 darſchana ar Kurfemes leeklungem. Tee dabuja ſajust
 ſchi Sweedra ſingro rofu, jo pret winu „wehſturigām tee-
 ſcham“, taš nebija wiſai „taſnigš“. Schini laiā notita tā
 tā ſauktā muſſchu redukcija, proti walſis peefawinajašs it-
 weenu muſſchu, kuras ihpaſchneekšs newareja zaur doku-
 menteem peerahdit, tā wiſſch to piſzls waj mantojis.
 Lahdš muſſchās ihpaſchneekšs tad palika par walſis nom-
 neeku. Schim darbam bija ezehta ſewiſchla komiſija, kura
 noteiza ari ſemneeku klaufchu leelumu pehž ſemes wehrtības
 un eeweda taš tā ſauktās „waku grahmatas“. Tereis lee-
 totāis ſemes leeluma un labuma mehšs 1 dahlderis, t. i.
 tahtš ſemes gabals, taš gada eenes 1 dahlderis pelnašs,
 wehl tagad Widsemē naw iſjudis.

Tā ta ari Widseme jau 1721. gadā bija nahtuſi ſem
 Kreewijašs ſzeptera, tad Latweeſchu atſwabinaſchana no
 dšimtsbulſchanašs tika zaur pehdējo iſdarita. No paſchu
 muſſchneeku puſes par ſcho leetu ruhpjees Wiſtraukles dšimts-
 kungs Karliš Fridrihš Schoutzš un leelu eepaidu atſtahja,
 waretu pat ſajit, dšimtsbulſchanašs pamatus ſatrinaja,
 Latweeſchu ſuſ brihwibas karotaja Garliha Merkela bedſģee
 rakſti. Keiſars Aleksanders I. atehla dšimtsbulſchanašs Kurf-
 ſemē, 30. auguſtā 1818. g., Widsemē 26. martā 1819. g.
 Pehž noteiktas lahtības iſgadus weena daku ſemneeku tika
 eeraktiti ruldš par brihwiaudim un dabuja uſwahrdus,
 lihds 1832. gadam jau wiſi bija atſwabināti un drihſteja
 ari ar draudſes atkauju atſtaht ſawu dšihwes weetu. Pa-
 gaſti nu ezehla ſawus teeſneſchus un ſemneeku aiſſtahwil
 ſehdeja ari draudſes un aprinka teeſas. Semneeki nu wa-
 reja pahruhdjet ari muſſchneekus un eeguht nekulſinamu
 ihpaſchumu, iſnemot muſſchās. Semi leetochanašs wini
 wareja dabut zaur brihwu ſaliģumu no muſſch-
 neekem un eeguht to ari par dšimtu. Bet tā la wineem
 nebija naudas, par to ſawas mahjas rentet waj piſkt, tad
 wini uſnehmas no muſſchās ſinamušs klaufchus. Klaufchu
 laiſi ari teem neahdu labumu neatneſa. No 1848. gada
 tee ſahkti pahruhdjet nomas naudas un 1863. gadā no
 Waldbibas galģi aiſſeegti. Semneeki dabuja wehl plaſcha-
 taš brihwibas, ari muſſchās eeguht par ihpaſchumu. Tam
 pretim taš laiā iſnahja Kurfemes agrarlikums, taš aiſſeeg
 jo projam klaufchu ſemi muſſcham peeweenošs un tā mahjas
 ſemneekem pahrdodamas par dšimtu, tā ari wehl ziti ſwa-
 riģi likumi, peemehram pagahu paſchwaldbiba.

Lihds tam laiā m Latweeſchus mehdsā identifiģet ar
 ſemneekem un ſalpotajeem, tagad pamodās ari Latweeſchu
 tautiſkā aſſina; beſ tam tee ſahla meklet wehl zitus peknašs
 awotus un apmeklet ari augſtolas. Schimbrihſcham jau
 Latweeſchi tāpat tā lahdš tauta war uſrahdit mahſlineekus,
 rakſtneekus, ſinatnu wihrus. Latweeſchi eemehrojama mehra
 nodarbojas ar kugneezibu un amatneezibu un peekopj ari
 tirdſneezibu un ruhpneezibu, laut gan ne wehl til leela
 mehra, tā taš buhtu wehlejams. Tahtē ari winu turiba
 naw ſamehriģa ar winu iſglihtibu.

Iſtahdita ir literatūra, taš atteežas uſ Latweeſchu
 wehſturu, daſchadas kartis un piſkalnu ſihmejumi un weh-
 ſturigu perſonu ģihmetnes, tā Kreewijašs Keiſaru Aleksandra I.,
 Aleksandra II. un Aleksandra III., Garliha Merkela, Wiſ-
 traukles Schoulza. Starp dokumenteem un likumu kra-
 jumeem minami: Kurfemes klaufchās rullis no 1817., 1821.
 un 1848. g., Widsemes rullu jeb waku grahmatas no 1805.,
 1806., 1816., 1817., 1819., 1820., 1821. un 1822. gada,
 Widsemes klaufchanašs un naudas rentes un nomas kon-
 trakti no 1853. un 1859. g., Kurfemes naudas rentes un

nomas kontrakti no 1851., 1855. un 1870. gada, daſchadi
 pagahſa teeſu rakſti un protokoloti Widsemē un Kurfemē,
 rakſti un dokumenti no Kurfemes leeklungem un leeklungu
 laiſkeem 1615—1779. g., rakſti, taš, atteežas uſ ſemneeku
 brihwaiſchanašs, Napoleona pawehles, dotas Kurfemes ee-
 mihtateekem 1812. gadā, ſwehſtaſti (Zitoleš riſtura ſweh-
 raſis, zaur kuru taš apſolas „to puhru lihds dšelſcheem
 n oſtrihſer“), magariſas un pagahſa lahdšs grahmatas un
 galwas naudas aprehlinaſchana no 1801.—1840. g., likumi
 preeſch Widsemes ſemneekem 1804. g., likumu grahmata
 par Kurfemes ſemneekem 1818. g., Kurfemes meſcha likumi,
 noſajijumi par rekrudſchem 1832. g. (rekrudſchu eekſerſchanašs
 atģetot), un wehl daudšs ziti. Tahtat iſtahditas pagahſu
 amatu wihru noſhmes no ſchi gadu ſintena ſahkuma un
 maiſes pahtagas, kuras leetotas pee pagahſa teeſam.

Interesantas ir ari Kurfemes koninu wehſturigās man-
 taš, winu brihwibas dokumenti originaldšs un ſihmejumdšs
 un wapeiti fotografijašs. Kurfemes koninu apdſihwo ſeſchus
 zeemus Kulbigas aprinki: Koniau, Dragunu, Kaleju, See-
 metu, Weeſalgu un Wiku zeemu. Wiſā garašā dšimts-
 bulſchanašs laiā wini neween uſglabaja ſawu perſonigo
 brihwibu, bet dabuja ari ſemi brihwai leetochanašs uſ muſ-
 ſchģeeem laiſkeem. Ta wineem dahwinata daſchadšs laiſ-
 metdšs. Weģatais dokumentis ir no meſtra Gerta Jones,
 dots Kontegedem 1320. g. un peehſkir pehdējam, kura
 wahrdšs un pehznahjeji wehl tagad dšihwo, 2 arklus ſemes
 beſ klaufcheem un nodokleem. Tahtu dahwinajumu ir
 wairak. Kurfemes leeklungi koninu priwileģijašs apſtiprina-
 juſchi un ari Kreewijašs Waldneeki taš eemehrojufchi jlt
 tahtu winas ſaſtan ar wiſpahriģeem walſis likumeem.
 Wiſpahriģo kara klaufchās likumu eewedot ari konineem
 pee kara klaufchās japeedalašs, lai gan agraki tee no taš
 bija ſwabadi. Bet ſeme teem wehl weenuweht par brihwu.

Riģas apgabalteesas preeſchſehdejašs iſſino, la
 cand. jur. Woldemaram Samuelam atkautš aiſſtahwet
 ſweſchās prahwes Riģas apgabalteeſā.

Zil uſmanigam jair uſ ſchejeenes eelam,
 to peerahda ſtarp zitu ari taš, ſa neſen no deenāſta atwa-
 ſinatais Riģas pilſehtas ģimnaſijašs direktors, walſſapadom-
 neekšs Schweders tika deenas laiā no lahdšs ahtri ſtrejo-
 ſchās ekipaſchās gar ſemi parautš, pee tam tam palatejašs
 ritenis pahrgahja par kruhtim. Kabi wehl, ſa ritenis bija
 ar ģumiju pahruwiſtis, žitabi eewainojums buhtu warejis
 buhi it wahriģšs. Schimbrihſcham peetika ar iſbaileem un
 leelu ſatrinajumu.

Noteikumi par namu trepju un pagalmu apģaiſmo-
 ſchanašs Riģas pilſehtā, iſſludināti „Widsemes Gub. Aw.“
 24. auguſtā 1892. g. Nr. 89.

Pilnigi kumſchās trepes un preeſchnami ja-apģaiſmo-
 jauru gadu deenā lihds tam laiſkam, lameht namdšs ſahl
 iſdēht ugunis. Lahdšs namdšs, kur eepihd deenas ģaiſma,
 trepes un preeſchnami ja-apģaiſmo: no 15. ſeptembra lihds
 1. martam no pulſten 5 walarā, no 1. martā lihds 1. ap-
 rikam un no 15. auguſtā lihds 15. ſeptembram no pulſten
 7 walarā, žitā gada laiā no pulſten 8 walarā. Ugunis
 uſ palaktrepem iſdēhſch pulſten 9 un uſ preeſchtrepem
 pulſten 11 walarā.

Ja pagalmdšs ir dšihwolli, tad pee ſcho dšihwolli dur-
 wim japeſtiprina laterni, kuri apģaiſmo ari pagalmu.
 Šohs laternus aiſdeſina reiģ ar celu laterneem un iſ-
 dēhſch pulſten 11 walarā.

Preeſch trepju apģaiſmoſchanašs lahdš ſtahwā ja-aiſ-
 deſina weens laternis.

Lahdšs namdšs, kur trepes neteel apģaiſmotas ar ģaiſi,
 jadedſina laterndšs petrolejašs lampas. Lampam jair
 tahtam, ſa taš nekuh un laterneem tā konſtruteem un
 peeſtipriateem, ſa zaur teem newar iģeltees ugunsgrehſšs.

Šcho noteikumu neiſpilbitāji namu ihpaſchneeki tiks
 ſaulti pee atbildības uſ meerteefneſchu ſoda likumu 29. panta
 pamata.

Šchee noteikumi ſihmejas uſ wiſu Riģas pilſehtas po-
 liģijašs eejirtni, iſnemot ſcha eejirtna patrimonial-apģabalu
 un numuretošs gruntſplafchus.

Relaimes atģadijumi. 30. auguſtā „Prowodniſka“
 fabrika 19 gabuš weģā ſtrahdneee Emilija Roſenbrud zaur
 paſchās newſmanibu eekruwa ar kreiģo rofu ſtarp maſchinas
 wahrpſtem un rofu loģituru tā eewainoja, ſa bija jano-
 ſuhta uſ ſlimnizu.

— 31. auguſtā paſaſcheeru ſuhrmanis Nr. 940, Jahnis
 Jafobſons, uſ Artillerijašs un Aleksandra celu ſuhra, ne-
 tahtu no tramwaja linijašs, uſbrauza 33 gabuš weģajam
 ſemneekam Jahnam Newerdowſkim, pagahſa winu gar ſemi
 un eelaſa ribi. Eewainoto noſuhtija uſ ſlimnizu.

— 5. ſeptembri Martiſas celā pee mahjas Nr. 32
 buhwes 18 gabuš weģāis Wentspils maſiſonis Heinrichs
 Janſons nokrita no 4. ſtahwa pagrahā un grubti eewai-
 nojas. Janſonu noweda uſ ſlimnizu.

Peepeschi miris. 2. ſeptembri 63 gabuš weģāis
 Riģas pilſonis Fridrihš Wütners uſ uſtrupes laukuma
 pakrita un peepeschi nomira. Pehž ahriſta atſinuma wiſſch
 miris ar ſirdſtreeku.

Uplaupiſchana. 2. ſeptembri, pehž pulſten 8
 walarā, buru kuga „Anna“ kapteinis Gustawš Silemanis

gabja no pilsetas un Andreja ostu, kur minētās fugis atrodas; tur Daugavmalā vīnam ušbruka divas seeweetes un weens wihreētis, kas vīnam nolaupija sudraba pulksteni, apm. 5 rbl. wehrtībā. (R. P. P. A.)

Teesu leetu nodala.

Saglu banda. Pagabjušā gada wafaras saškumā, tā no 10. aprīļa līdz 11. jūnijam, Rigas jūrmalā ar leelu pabdrošību rihlošās banda saglu, kas augšminētā laikā isdarīja pezas sahbības, pa dafai fawenotas ar eelaufchanas, un weenu laupifchanas darbu Slotas mešā, tur divi bandas dalībneki ušbruka 16 gadus wezjam Karlim Belertam. Sahbības bija isdarītas pee sefofchām personam: pee Hugo Friedentala Slotā par 13 rubteem, pee Scharlotas Jafuslas Warās par 320 rubl., pee Slotas mahjita Eduarda Seibota par wairai nekā 300 rubteem, pee Fridrika Riwenta Kemerās par 20 un pee Wikuma Udama par 383 rubteem. Drihs pehz scheem waronu darbeem wifus wainigos, ischetrus zilwekus, polizijai isdewās apweetināt. Apweetinātee bija: Lodsā stahwofchā 13. kahjneeku Belooferstas pulka apafschareiwis Peters Rudstis, 26 gadus wežs, Talsu aprīnka semneeks Frijis Segners, 20 gadus wežs, semneeks Krišchahnis Titums, 18 g., un Zelgawas pilsonis Johans Pependits, 16 g. wežs. Pret wifam schim personam zehla apfuhdību par bandas fastahdichānu sahbību isdarifchanas noluhkā. Wej tam wehl pirmās no augščā mineteem, Rudstis, tapa fants pee atbildības par aishbegfchanu no kara deenasta un trona ihpafchuma patehreschānu, par kahdu schai gabijumā ušluhoja behglm mugurā efofcho mundeeru. Kā preefschijmellefchanā, tā ari leetas ispreefschānā, kas notika schinis deenās Rigas apgabala teefas kriminal-nodakā, apfuhditee tikai pa dafai atfinās par wainigeem, noleegdami fawu wainību fewifschas laupitaju bandas fastahdichānā. Gewehrojot nepeeteefofchos materialus neschāubigai pehdejā apstahfka peeradifchanai, apfuhditee kluwa atfihiti par wainigeem tikai weentahreschu sahbību isdarifchanā, kam peeweenota ari eelaufchanās. Ismellefchanu flehdsā un apfuhditeem nospreeda schāhdus fodus: Rudstim — wifū fewifschu personistu un lahrtas teefību un preefschrozību saudefchanu un nofuhfichānu uš Sibirijas ne wifai attahkeem apgabaleem; Titumam — kahdu pat teefību saudefchanu un nodofchānu pee arestantu islabofchanas darbeem uš weenu gadu; Segneram un Pependitam — uš eeflodifchānu zeemū, — pirmo uš 1 gadu un 8 mehnefcheem un otro uš 1 gadu un 6 mehnefcheem. (R. W.)

Rugneezība.

Sinas par Latweefschu fugeem. Noas, kapt. Legwifsch, 14. jūnijā no Prestonas isbrauldams, 14. aug. nonahjis Surinamā (Amerikā), no tureenes ees uš Lagumu, enemt lahbinu uš Ciropu. Betania, kapt. Behrfafsch, no Julatana brauldams, 14. aug. eegahjis Hamburgā, tur pehz lahbinu isdofchanas fugis eeneis prezes uš Paru (Brazīlijā). Anna Victoria, kapt. Mustants, isgahjis no Littlehamptonas uš Wiekū. Equator, kapt. Sānie, peenehmis Amerikā lahbinu no Demeraras uš Ciropu f. D. Andraas, kapt. Benkis, 27. aug. isgahjis no Flensburgas uš Etenjundu. Urania, kapt. Grudmans, 23. aug. dewees zekā no Methiles uš Colbergu. Aurora, kapt. Matusfals, no Rigas brauldams, 24. aug. safueedfīs Sshieldis. Amalie, kapt. Sielemans, 25. aug. atstahjis Plymouthu, uš Wiborgu dodamees. August, kapt. Kongs, 24. aug. isgahjis no Britonsferry uš Peterburgu. Johannes, kapt. Kr. Reinwalds, 23. aug. postis no Dieppes uš Ripu, ar krihta lahbinu. Jupiter, kapt. Grants, 5. aug. Swansēju atstahdams un uš Peterburgu brauldams, 26. aug. safueedfīs Kronfchati; tāpat Noah, kapt. Augusts, 2. aug. no Britonsferry isbrauldams. Sibens, kapt. S. Erhards, 27. aug. isgahjis no Billau uš Geste. Rosalie, kapt. Sielemans, 14. augustā Leepaju atstahdams, 27. aug. eegahjis Grangemouthā. Silvanus, kapt. Tomels, 8. aug. Pooli atstahdams un uš Rigu nahdams, 28. aug. gahjis Efenerei garam. Zwei Carl, kapt. Jafobfons, Dudy 17. aug. atstahdams un uš Stettini brauldams, 29. aug. gahjis Efenerei garam. Walgalzeems, kapt. Blahse, 30. aug. nonahjis Lemerikā un Jacob Marie, kapt. Erhards, Rorkā, no Rigas 18. aug. iseedams. Mars, kapt. Grauds, no Limhamu brauldams, 28. aug. nonahjis Leepajā. Jasep, kapt. Kraulle, 14. aug. isgahjis no Sshediac uš Birkenhead. Zefotajs, kapt. Jafobfons, 20. aug. no Gentes iseedams, 27. aug. safueedfīs Berwiku. Bravo, kapt. Lewerdowifschs, no Rigas isbrauldams, 28. aug. nonahjis Southamptona. Gubernator Sinowjew, kapt. Wints, no Julatana brauldams, 1. sept. nonahjis Peterburgā. Anton, kapt. E. Dunkels, 3. sept. isgahjis no Portsmouth uš Fowey, no tureenes fugis nahfs uš Rigu. Emma, kapt. Welts, 19. augustā Rigu atstahdams, 28. augustā eegahjis Charlestownā. Linda, kapt. A. Kleins, no 20. aug. zekā no Quebec (Amerikā) uš Prestonu. Breedis, kapt. Prings, 4. aug. no Rigas iseedams, 27. aug. nonahjis Cardiffā. Alexander, kapt. Lihenthal, no 6. aug. atrodas zekā no Cardiffas uš Moranhamu. Andreas Weide, kapt. Krehmans, 23. aug. isgahjis no Wiramidū (Amerikā) uš Londonu. Familie, kapt. Apfche, 19. aug. isgahjis no Newcastle uš Wentspili. Haus, kapt.

Tennifons, atrodas zekā uš Port St. Marys. Irbija, t. Dtmans, 10. aug. atstahjis Madeiru, uš Fowey eedams. Julie Maria, kapt. Weinberg, 15. aug. postis no Artangelstas uš Hartlepoolu. Martha Maria, kapt. Muifchuls, 20. aug. no Fortshoumas iseedams, 25. aug. nonahjis Fowejā, tur eenem lahbinu uš Kofu. Masirbe, kapt. Jordans, no 6. aug. atrodas zekā no Artangelstas uš Plymouthu. Peter, kapt. Mikelfons, zekā no Narwas uš Delfsharweni. Ugunzeem, kapt. Puhlinsch, 16. aug. atstahjis St. Malo, uš Kofu brauldams, no tureenes fugis nolemis uš Grandwifles. Wilhelm, kapt. Morigs, no Landskronas eedams, 26. aug. nonahjis Wentspili. Jahnis, kapt. Dsolinsch, 3. sept. isgahjis no Artangelstas uš Haarlingen. Banga, kapt. Snikers, 9. jūlijā no Artangelstas isbrauldams, 24. aug. safueedfīs Bordo; zekā fugim saplehfstas sehgeles un apstahdeta manta. Riga, kapt. Mustars, 7. jul. no Bahijas iseedams, 9. aug. nonahjis La Breā (Trinidades salā), enemt lahbinu uš Stettini. Austrums, kapt. Brauers, eegahjis Kalmarā un eenem lahbinu uš Dooonportu. Rigas ostā 4. sept. eenahjis Anna Charlotte, kapt. Sernis, Catharina, kapt. Ischafste, John Ann, kapt. Lahns, Alexandr, kapt. Leelkals, Anna Olga, kapt. Matusfals un Jacob Chatarina, kapt. Rosenbergs. („B. W.“)

Peer Rigas līdz 7. septembrim peenahlfuchi 1328 fugi un no Rigas līdz 7. septembrim aishbraulfuchi 1291 fugis.

No ahrsemem.

Franzija. — Kamehr Parisē eedfihwotaji til nepazeetigi un fajuhfminati sagatawojas uš Kreewijas Zara Bahra hwinigu sagaidifchānu, ka dafschadu buhwmaterialu pabrdewejeem peetrufstot pat wajadfigo dehtu un totu, lai apmeerinātu wifus peeprafsumus preefsch daudso tribinu u. t. t. zefchānas, tamehr pilfchetai bij' schinis deenās jaezefsch leeli saudejumi zaur breefnigu weefuli, kas tur trafojis un kam ari wairai zilweku dšihwības leitufschas par upuri, lai gan schis breefnigais dabas parahdijumees wifzees tikai weenu weenigu minuti. — Wehja mutulis isstahfitees pehz bahla duhmu. Staba un dodamees pār pilfchetu, ruhjis glufchi kā kad leelgabaleeku pulks pār pilfchetas eelam aulefchotu. — Stursteni, stegeti, beesas zinka jumta plahtes, salausi kofī, israuti logi, balkona treltai, jumta gehweles, wifš tas stehja pa gaisu breefnigā mutuli. Kahds weefulim spehfs bijis, to peerahda tas, ka 5. Senas wimalā atrodofchees smagi atmenu ogtu wahgi titufchi pazelti kahdu pahri afu gaisā un tad ar sparū uš jenu nofweesti. Weeni no scheem wahgeem nokritufchi uš ogtu fuga preefschgala, sadragajufchi to un eewainofufchi wahrigi 4 personas. Kahdu jaunaru, kas apafschā atradufes, iswifufchi ahrā ar sadragatu galwas laufu. Dafschās eelās bijufchi wifš fiatru wahgi apgahsti, leelu leelā dafa, smaga jeem omnibusu wahgeem wifū krihtot, sadragata. — Tuhfstofcheem dahrgo fpegutu logu isfisti. Uš Senas upes fugi gan apgahsti, gan weenu otram wifū ušdjenot stipri sabojati. Uš kahda fuga atradufes kahda seewina, kuru weefulis sagrabhis un eefweedis upe, tā ka ne lihla naw warejufchi atrast. — Kofi — pat wifrefnakee — tā nolaukti kā fehrtojini. — Lihds ar weefuli eeradees ari breefnigs leetus, kas mas azumierfōs pahrpluhdinajis wifus pagrabu dšihwofkus. Pilfchetas leelajam ugundofsehjeju pulkam dhjis leels puhlinsch isumpet uhdeni.

Pawifam titufchi līdz 30. zilweku smagi eewainoti uš fimmnigu aifweesti, tur tos drihs patis ministru preefschneeks apmellejis. Weefulim tuwojotees kritis barometris pa 6 milimetrēm un termometris pa 4 gradeem. Wifš meteorologi apgawo, ka til peepescha barometra krifehāna jau kofsch wairai gadeem ne-efot manita.

Kā zeen, laftaji atzerefees, tad pahra mehnefchus atpafat mehš fnojām par tamlihdfigu weefuta trafofchānu Zelgawā.

Anglija. — Sche walda leels ustraukums par to, ka Anglija nepehi nelahdā wifšē — Turku fultanu no trona atzelt. Neweena no Ciropas leelwalstīm, gribedama wifpahrejam karam isbehgt, naw peenehmuse Angku waldbības preefschlitumu. Un tas ari ir it pareisi, jo waldineeka mainai tagadejā Turzija naw gandrihs it nelahdas nofihmeis. Waj tur walda Abdul-Hamids, Abdul-Whfs, Murads, Mustafs waj Mehemebs, kas tibi weenalga. Wajadsetu isnihzināt wifū scho sawado Turku pafcha un einuku fainneefofchānu, bet mirufchā „fima wihra“ wehrtigo laulu deht fanahthu walstis, tanis dalotees, leelu leelā strihdu un tas buhtu — tas „nahlotnes karfchs“ par turu jau gadu desmitēm tizis runats un rafstis. Wej tam ari ja Turziju litu sem ftingras wifpabrejas Ciropas leelwalstiju pahraudfības, izgeltos — pehz daudsu domam — w i s p a h r e j a t r i s t i g o w a j a f c h a n a w i f ā s T u r z i j a s m a l ā s. Leelu leelā dafa Angku ušbudinas, rafsta pret Turziju, notur mihthius u. t. t. Wezais Gladstons un agrafais liberalās waldbības ministru preefschneeks lords Rosberis ari peedalas pee schis kufstības. Newar finat, kahdas tai buhs felas, bet jadomā gan, ka Anglija weena pate Turku jautajumā neta ne-ufahls. — Winas kara fugi gan efot Dardaneku tuwumā un admirāls Hoplins dabuot if pa 6 stundam telegramu no weefineeka Konstantinopolē, ka pahlggs wehl naw wajadfigs, bet ja reis telegrama neatnahf-

schot, tad — kara fugi sahbifchot zihnu ar Turku minam, torpe deem un baterijam.

Sawadi: 1878. gadā Angku fugi aiffargaja scho pilfchetu no muhfu kara pulku eenemfchanas un tagad — 20 gadus wehlat — Kreewu generalis Ischichatschewis, palkawneeka Kalnina pawgdibā, pahrelezinas, waj apweetinajumi war kara lugeem eereju aifspostot. . . . Laiki mainās!

Italija. — Weidjot scho tomehr, kā leetas, nahlfuchi pee atfinības, ka — japeefahpjas un jaispilda Ahefnijas negufa Menelita peeprafjumi un nofozījumi. Wehl pahri nedelas atpafat tika kahdā waldbības laifrafstā minets, ka Italijai wajadfehchot kafu turpināt, kad Meneliks pafstahwefchot uš to, lai famafšā par sawangoteem Italeefschu kareiwjeem leelo ispielfchānas mafsu: tauta labat buhfchot buht ar meeru atstahit tos tuhlfstofchus wangneezibā, nekā kaut fewi tiktahf pajeminātees un mafst ispielfchānas mafsu. Kad Meneliks naudu gribot, lai nahlot tai uš Romu pafat. . . . It kā fawu karehwju wangneezibā atstahfchāna nebuhtu Italijas pajemofchāna! Bet tagad dširdam ko zitu: kara spehfa organs „Esereito“ fū pawehfist, ka generalis Baldijera atfihstot ušbrufschānas kuru pret Menelitu par ne-eepehjamu, bet preefsch atgawinafchānas kara wefchānas tas turot par wajadfigu dabut wifmaj d i w u s a r m i j a s k o r p u f u s. Bet tā ka nu zaur til eewehrojama kara spehfa aifshufifchānu uš tahfo Afriku Italijas wara, it fewifchki nopeetneem faheschgijumeem iszefotees, tiftu eewehrojama mehtrā mafinata, tad wajagot pamafinat kolonijas robeschās un isturetees it meerigi, lai nedotu Menelikam nelahda eemefta ušbrufki.

Jau no pafcha eefahfuma, t. i. tuhlin pehz saudefās Aduas laujas wifa Ciropa atfina, ka Italijai zits nelas ne-atleel, kā peefahptees un mehginat dšihwot ar Meneliku meerā. Deemschehl tā tautam, tā ari latram zilwekam pafscham par fewi ir kofī grufhi atfihit fawu wahjību un ne-fpehjiību. Zaur to ween tas isstahdrojas, ka Italija wehl lihds pat schim laifam mehginaja isturetees tā kā augstprahf-tigi pret fawu ušwaretaju, kufsch pee tam wehl peeder pee pušmeschonigas tautības. Wehl arween zereja, ka isdofees atfwabinat wangneelus un tad warēs runat wehl drofchaki, bet Meneliks bija gudrs: wifam eefpedijijam bija toti mafš panahfumi; uš Kreewu zefotaja, no deenefta atwatinatā porufschika Leontjewa luhgumu tika Kreewijas Zara tronesfchānas deenā atfwabinati 50 wangneeku, pawesta wehstuli (kura luhgts, lai atfwabina Italeefschu wangneelus) fanehmis, Meneliks atfwabinaja tikai tos wangneelus, kas dhimufchi fenalā fwehita tehwa ihpafchuma — bufnizas walstī. Schāhdu nebija daudf — tikai kahds duzīs. Wifš jiti, wairai tuhlfstofchi, palika Menelika warā. —

Italijai bij' ja-atfihiti, ka tā fawus dehtus zitadi ne-atfwabinās, kā tikai zaur peefahpifchānos. . . . Gan par to Italija wifš drufzin ustrauti, bet galu galā tee tafschu atfids, ka schāhda politika ween ir walstij tā wifnoderigalā, it ih-pafchi wehl kahdai walstij, kā Italija, kur kaudis zaur nodofkeem speefstin apfpeesti un kur neween mifhoneem nau-das, bet ari tuhlfstofcheem zilweku dšihwibu tika upureti, lai waretu ahrigi spibdet.

Meneliks peeprafija, lai preefsch meera flehggfchānas fufhta pee wina fewifschu delegatu, ar wifpahrigu pilnwaru. Italija to ari darijufe, aifshufidama general-majorni Walefu. Kā tam isdofees, to dabufim til pehz kahda mehnefcha, jeb wehl ilgā laika finat.

Spanija. Kubas salā, ka laifrafstis „Times“ fimo, waldot tahds wifpahrigs naida gars pret Spaniju un Spancefcheem, kā wehl netad. Tās efot generala Weilera „dhelnu politikas“ felas. Lidams fimeem sawangotū dūm-pineeku nofchaut un pafahrt, tas efot naidu tikai paleelinajis. Domajams, ka schimbrihfcham Kubas eemihneeki ari tad ne-apeerinatots, kad teem Spanija peedahwatu pilnigu pafstahwibu. Wini fin, ka teem buhs ja-ufstur weenmehr leela armija, ka nodolki buhs preefsch zaur ilgā kuru is-fuhltās semes par daudf smagi. Wifpahri zer, ka karfchs wiflfees til ilgi, kamehr Spanijai naučas peetrufhs un tā tās nekur newarēs sadabut. Dūmpineekteem nahf weenmehr pabalstis ij Amerikas, jo tureenes zifura un tabakas audf-tajeem atlez leela pelna zaur to, ka Kubā karfchs nopofstā wifū rafchu. . . . Tuhf, zaur to dafschā finā isstahdrojas Amerikaneefchu „lihdjeetiba“! —

Perfija. Fannais Perfijas fchachs Mufafser-ed-bins, kā awisei „Indep. belge“ fimo, if Deheranas, nodomajis fawā semē eewest eewehrojamas reformās. Tā peemehrām wifsch jau isnihzinajis ap 8000 dafschadu newajadfigu eerednu weetu, stipri pamafinajis fawu ziwifliffi, nepeenemot no gubernatoreem dahwanu, ufnehmees patš kara ministrijās wadibu. 1900. gadā fchachs wodomajis apmellest Parisē pafauls isstahdi un Ciropu.

Walejas wehstules.

Sudrabu Edfchum. Stahfina beigas zitadi negahja. **B. . . . neeflam** — Tirfa. Ustafiam mineto leetu par nobeigtu. Wina naw til wehtra, lai tur wehl to rafstita. Wifš ir-runajufchees. Tagad laftaji pahri war fpreest un nowehtof lam tafmiba. Waj kahds no paherunatās leetas dalībne-keem apmeerinatots waj ne, tas mums weenaldfigi. Reifejam us to — patif, bet paherunat leetas un notikumus, tā tee pateesti ir. **N. M.** — 3. Schinis deenās rafstifim. **N. W.** — 1. Eapat. **Pafarinam** — u. Pateijamees. Rafstiet til.

Riġas birſchas komitejas juhrneezibas skola.

Mahziba ſahſcees otrdeen, 1. oktobri 1896. g.

Peeteiſchanoš peenem it deenas no pulſten 8-9 un 1-3. Sehni no 14-16 gadeem, tui greib palift par juhras brauzejeem atrod uſnemschanu ſagatawoſchanas klafē bej maſas.

W. A. Bruhns,
juhrneezibas ſkolotajs.

Mahjas Weeſa Mehneſchraſta

dewitās burtņizas ſaturs:

1) Baltaiš. Nowele no Rudolfa Blaumana. — 2) Mahweja. No Porutu Jahna. — 3) Muſſiſis drubſis jeb malarija. No Dr. med. G. Veldawa. — 4) Par ſaldatu iſhwi un tā uſ to ſagatawoſas. No A. Wintera. (Weigās.) — 5) Seltenite. Romāns no Auguſta Deglawa. (Turpiņajums.) — 6) Waſis. No Subrabu Eoſcha. — 7) Ewolujijas teorija. IV. Organizmu attibstibas cemeſti. No gimnaſijas ſkolotaja M. Brumenecla. (Turpiņajums.) — 8) Anglotajam. No Swabragu Ewarda. — 9) Sibirijs. No Dr. phil. K. Balloſcha. (Turpiņajums.) — 10) Baſi gando. No Kludona. — 11) Sartana puſe. No Wewoſoda Garſchina. Tuſſejijs P. Schmidt. — 12) Semes eka un ſemes gaſe. III. No aſſtenta inſcenerſimā P. Wengela. (Weigās.) — 13) Sweiſchās ſemes. No Anſberga. — 14) Daſchabi rakſti. — Knafš Lobanow-Nowoſiſis. — Dr. Friſhjoſs Naniens un viņa lugiš „Fram“. — Kreewijas wiſpabrigā iſſtade Wiſſi-Nowgoroda. — Latweeſchu juhrneeki lahmā. — Paſiſhijamā latweeſchu raſſinecla Rudolfa Blaumana gleſina „Sapniš“. — Sw. Peterburgas uniwerſitate. — Waſja eewehrojamaſā tauſatmeezibas un ſtatifiſkas ſhurnalā. — Iwana Suſanina diſintenes ſiems. — Ritenbrauzeju romāns. — Studentu diſhwi Anglijā. — Weiſchu kraſja. — Muſhu bildeš. — Grahamu galdeš. — Paſelabojums. — Paſnojuumi. — Pilbeš: Wiņu Maſeſtatu Keiſara Niſolaja II. un Keiſareneš Melſandraš Feodorownaš gimneſeš. — Galma miniſtris graſs Woronzow-Doſchlow. — Umanā Soſijas dabriſa galwene wabrit. — Soſijas dabriš Umanā. — Wiņas Maſeſtates Keiſareneš Melſandraš Feodorownaš diſmichanaš wecta — leelberzeja piſs Darmitiſk. — Dr. Friſhjoſs Naniens un tā lugiš „Fram“. — Iwana Suſanina diſintenes ſiems.

„Mahjas Weeſa Mehneſchraſtiš“ maſa „Mahjas Weeſa“ abonenteem kopā ar „Mahjas Weeſi“: Bej peefuſhtichanaš 3 rbl. 85 kap. par gadu, ar peefuſhtichanu 5 rbl. par gadu. Teem, taš naw „Mahjas Weeſa“ abonenti: Bej peefuſhtichanaš 2 rbl. 60 kap. par gadu, ar peefuſhtichanu 3 rbl. par gadu.

Burtņiza maſiſa 30 kap.

Aptellejumi un ſludinajumi top peenemti: Ernſta Plateš drukatawā, Riġā, pee Petera baſņizas un katra grahmatu firgotawā.

Auġſtzeenišā Dr. phil. **Arnolds Plates,**
„Mahjas Weeſa Mehneſchraſta“ iſdeweſi.

J. G. Muſchke,

Terbatas eelā Nr. 18. Riġā, S. Martiņſohna namā.

Noliktawa no:

Porzelana, fajansa un kriſtala prezem.

Lampam ar peederumeem.

Melchiora un bronza leetam.

Galda un deſertnaſcheem, karotem, tehjbretem un daudš žitam prezem.

Midſemes Gauſtarpigāš Kreditbeedr.
(Riġā, Riġas Latweeſchu Beedribas namā.)

Bilanze

31. auguſtā 1896. g.

Deb et.	Kredit.
Raſeš konto 8,249 79	Riġzibas kapitāla konto 119,880 —
Dikloneti weſſeſt 90,007 46	II. Riġ. Nr. Wiſd. beedr.
Wiſdewumi pret ſiſlam 1,055,023 63	beedru dalibas konto 11,996 36
Wiſdewumi pret galw. 240,238 72	Reſerveš kapitāla konto 21,253 17
Œhiro konto Riġas . . . . . 200 —	Noguldiſjumu konto 1,119,529 72
Birſchas bankā . . . . . 200 —	Œhiro konto 36,702 93
Wehrtſpapien konto 21,848 06	Auġſu auġſu konto 15,692 33
Œiſfu iſdewumu konto 16,339 21	Œhiro adepēt-konto Riġ.
Daſchabi debitor 272 28	Birſchas bankā . . . . . 30,500 —
Inwentara konto 903 60	Daſchabi iſdewumi 11,518 56
Noguldiſjumu renteš 27,081 92	Wiſdewumu renteš 54,720 46
Reſeſetu renteš 2,862 43	Wehrtſpapien renteš 176 35
Wehrtſpapien renteš 176 35	Paſrejoſchāš ſumaš 35,327 31
Paſrejoſchāš ſumaš 1,480,159 67	
	1,460,159 67

Beedru garantijas kapitāls . . . . . 1,078,920 rbl. — kap.

Beedriba maſiſa par noguldiſjumeem no 4 1/2 libdi 5% gada, uſ teſoſcha reſhina (ſhiro) 2% gada, un nem par aiſdewumeem pret ſiſlam (prezem, wehrtſpapiereem u. t. pr.) 3 libdi 7% gada, pret weſſeſeem 6 libdi 7% gada.

Dariſchānu laiſkš katra darbdeenu no pulſten 10 libdi 2 deenā.

Drukate un dabujamš pee biſchu un grahmatu-ſhulataja un burtu-lehija Ernſta Plateš, Riġā, pee Petera baſņizas.

Beetas ženas!

Behiſi!

Beetas ženas!

Rūpat no jauna dabuji:
leelu iſwehli kreetnu mantela un kaſchoſa drabnu,
wiſadāš kraſhāš diſhparus,
jau par 5 kap. un iſhſi labatoš aſrjemeš par 6 kap. Ioti, ar mahzinaim wehſ leſtaſi.

Adamaš diſijas no 60 kap. ſahlot par mahzini.
Janus! Sihda diſhparus, Janus!
preeſch žimdecem, iſhſi ſiſprus un ſiltuš.
Wadmalu no 80 kap. ſahlot.
Oderu parki no 8 kap. ſahlot.

Ruhſu peeliſtumu eewehrot!
Auġſtzeenišā

Beetas ženas!

G. Heinke.

Beetas ženas!

Wentenberga
drehbju
magasina,
Berga baſarā,
Marijas eelā,
bode Nr. 7,
Riġā.

Karla Wentenberga drehbju magasina,

Berga baſarā,
Marijas eelā, bode Nr. 7, blaſam Brigadera grahmatu pahrdotawā,

peedahwā ſawu bagatigo kraſhjuumu

wiſadu gatawu kungu drehbju.

Kreetni ſtoſi, labo un iſturigo darbš un lehtaš ženas.
Turpat iſgatawo kungu drehbeš uſ paſteſejuumeem, iſ labato ſabritu awu-
meem, no weenlahſchakeem liſdi wiſſanlatacem, peh wiſſanlatacem ſaſoneem. Wec-
niġaſo ſchini aroba pilniġa iſgħtoješ ſpezialiſte Berga baſarā.

Ar auġſtzeenišu

Karliš Wentenbergš,
junſteš drehbneetu meiſtarš.

Galda wiſnu 35 kap. par pudeli,
Beſarabijas wiſnu 40 kap. par pudeli,
Œkoplinoſkoje 45 kap. par pudeli,
portwiſnu, madeira, ſcheri, muſkat,
ſahlot pudeli no 65 kap.,
otſchiſchtschennoje 75 kap. par ſtopu, wiſaduš
ſchuabnuš, rumu, fonjaſku un araku
peedahwā

Karliš Jansen,
wiſnu firgotawa,
Riġā, Œchuhnu eelā Nr. 11.

Riġas Kokwilnas Manufakturas Gabeedriba

Œtraſdn muiſchā, pee Riġas:
Noliktawa: Œchſchriġā, Weldu (Zuſhu) eelā Nr. 10.
Maſchinas (Chadwick) ſchujamee deegi, balſi un kraſhſaini ekele-
ſchanaš deegi, auſchamee deegi, wate, puſwiliņa un lampu daktee.

No ſuratora atkaufi

grahmatweſchānas priwatkuſi

no **Max Klaczko,** Riġā, Wainu eelā Nr. 27, Iort. 5.
Mahzibas preeſchmeti: tiebneezibas ſmaſchanaš, ſantora darbi, Ioreſpon-
denze, reſhinaſchana un grahmatweſchana. Mahzibu ſahkumo katra laiſkā. Peeteiſ-
ſchanaš Iatru darba deenu no pulſti 2-3.
Labatec eeteiſchanaš rakſti no eelſch- an aſrjemeſju profeforeem.

Latweeſchu dſeeſmu grahmatāš

25 baſchabodeš, tikaſi gliſti iſſtrahdatōš un ſiſpreš eefehjumoš ar iſhſu ſelka druku
un ſeſhjuumu
peedahwā Wiſdemeš Latweeſchu dſeeſmu grahmatu noliktawa:
J. Deubner, Riġā, Kauf eelā Nr. 14,
dibinata 1806. g.

Harmonikas uſ akordeonnuš

Wahju un Kreewu ſtanāš:
weenindigi: ā 1.35, 2.—, 3.25,
4.—, 5.—, 5.50, 6.—, 6.50,
7.50, 8.—, 10.—, 16.—,
18.— rbl.
diwrindiguš: ā 12.—, 14.—,
16.—, 18.—, 20.—, 22.—,
25.—, 30.—, 35 rbl.

muteš
harmonikas
ar 10, 14, 16, 20, 32 un 40
baſnu.

harmoniku-ſleiteš
peedahwā bagatā iſwehſe wairumu
un maſuma

J. Redliſha
Auġſu magasina 3

Wentſpili.

T. G. Antmann grahmatu

uſ
rakſtāmu leetu pahrdotawa.

Manā apgabdišā iſnabluſchāš ſchabāš
jaunaš grahmatāš:

Saila ahbeze
ar ſtaiflām bildem. — Maſiſa 10 kap.

Maſaiš Puſſiſiš,
loſcha biſchu grahmatina. — Maſiſa 15 kap.

Wihrš pee wahreda un Par wehlu!
Dini jauki ſaſhſi no G. Proſchla's. (Jaun-
iſas un ſtolas bibliotekāš Nr. 1). — 25 kap.
Driſhuma aſiſtāde druku.

Juhras beſdeliga.
(Jaunibas un ſtolas bibliotekāš Nr. 2.)
Maſiſa 20 kap.

Bej tam wehſ manā iſpaſchuma pabe-
gaſuſchāš ſchabāš grahmatāš:

Beribas Auſelka peeliſtums.
61 gariga dſeeſma jautteem un wiſnu Ioreem.
Maſiſa, agral 75 kap., tagad tikaſi 35 kap.

Rehniņa Dahwida biſheleš friſiſa
no G. Friedriſchona. — Maſiſa 10 kap.

Brubteš mekletojš.
No Drawnecla. — Maſiſa 20 kap.

Manš apgabdeens weenumeſh dabujamš:
Riġā: pee J. A. Drey Iga, Adgenſalānā,
leelā Lehgereelā 20. Keepaja: S. Nubi-
ſga grahmatu weiklā, Woffalaš eelā 36.
Zelgama un Riġā: J. Œchablowſſi
Iga grahmatu weiklāš.

3. ſfreeſchānāš 15. ſeptembri

4. " " 22. " "

5. " " 29. " "

6. " " 6. oktobri

Wiſeteš eepreſchāš dabujamāš pee Otto
Schwarz uſ weeſniġā „Gidel Imperia“.
Maſiſa: loſcha, 4 ſchbelleſi 4 rbl. 40 kap.,
tribināš 2 rbl. 10 kap., ſchbelleſi 50 kap.
un ſlahweteš 20 kap.

Sche ſlaht „Literariſkaiš Weeliſtums“.